ЯНГИЙЎЛЛИКЛАР ҚИЗИЛ КАРВОНИ * МАШИНА ТЕРИМИНИНГ МУВАФФАҚИЯТИ СИФАТЛИ ДЕФОЛИАЦИЯГА БОҒЛИҚ * ОҚҚЎРҒОН ПАХТАКОРЛАРИНИНГ ЯНГИ ТАШАББУСИ

БУТУН ДУНЕ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ САНОАТ ВА ҚИШЛОҚ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТЛАРИ, ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ САНОАТ ВА ҚИШЛОҚ ОБЛАСТЬ ҲАМДА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 190 (2898). | Якшанба, 13 сентябрь, 1964 йил. | БАҲОСИ 2 ТИЙИН.

„ОҚ ОЛТИН"ИМИЗ ЭЛГА АРМУҒОН

Ўтган куни Янгийўлда катта байрам бўлди. Карнай-сурнайларнинг ёқимли куйлари киши қалбини қитиқларди. Шаҳарнинг кўча ва хиёбонлари кишилар билан лиқ тўла эди. Шаҳарга районнинг узоқ ва яқин қишлоқларидан қанча меҳмонлар келишган. Улар меҳнатларининг дастлабки самарасини намойиш қилиш учун шаҳарга келишган.

Ҳўв ана, қизил карвоннинг олдида энг йирик хўжалик — Ленин номли колхознинг деҳқонлари. Улар теримни ёппасига бошлашиб юборибди.

Пахта келтираётган тракторлар марказий кўчадан завод томон бурилади. Бир зумда кўз олдимизда Назарали Ниёзов номли колхлоз деҳқонларининг пахтаси намоён бўлабошлайди.

Колхозчилар ҳамма бригадада теримни бошлаб юборишибди. Бир куннинг ўзида йиллик планнинг ярим процента миқдорида пахта теришган. Эртага хирмон яна ҳам баракали бўлади. Пахтакорлар ўтган йилги доғни ювиб, ҳар гектар ердан камида 27,5 центнердан «оқ олтин» топширишга аҳд қилишибди.

Ўнлаб тележкаларга ортилиб келтирилаётган «оқ олтин» карвонлари шаҳарликларни беҳад хурсанд қилиб юборди. Ҳўв оркадаги саккиз тележкадаги пахта Шўралисойдаги «Шарқ юлдузи» колхозининг ерларида етиштирилган.

Бошига чуст дўппи кийиб олган, паст бўйли бир киши тележкаларнинг ёнига келди. Бу пахта заводининг смена мастери Баҳром Усмоналиев эди. У аввало пахтакорларни баракали хирмон билан табриклади. Кейин бир қисим пахта олиб кўздан кечирабошлади. Ўзича чигитни санаб кўрди. Пахтанинг соф оғирлигини чамалаб ҳам кўрди. Кейин тележка устида ўтирган йигитга қараб деди:

— Ишларингга барака. Ҳосилингиз чакки эмас. Бир чаноқда етти граммдан. Чигити ҳам ёмон эмас. 40-45 тадан. Биз бундай пахталарнинг ҳар юз граммидан 36-37 процент соф тола оляпмиз. Пахтани ана шундай тоза, сортларга ажратиб теринглар.

Бошқарманинг Чиноз группа колхозларидан ҳам қизил карвонлар келиб турипди. Охунбобоев номли, Энгельс номли, Собир Раҳимов номли колхозларнинг пахталари ҳам жуда кўп бўлди.

Кеч соат беш. Янгийўл пахта заводининг кенг майдонида дастлабки ҳосилни қабул қилиб олишга бағишланган тантанали митинг бўлди.

Деҳқонлар бирин-кетин сўзга чиқишди Ўзларининг режалари ҳақида батафсил гапириб беришди. Н. Ниёзов номли колхознинг 30 центнерчи бригадасининг бошлиғи Х. Рустамов, «Интернационал» колхозининг раиси К. Мамедов, Ленин номли колхоз партия ташкилотининг секретари И. Очилов ва бошқа ўртоқлар ўз сўзларида йиғим-теримни кундан-кунга жадаллаштириш ва ҳосилнинг ҳаммасини қисқа вақтларда йиғиштириб олиш ҳақида шаҳарлик ишчи дўстларини ишонтиришди.

Митинг қатнашчилари йиғим-теримда «зангори кема»лардан яна ҳам унумли фойдаланиш, теримчилар сонини кўпайтириш зарурлигини алоҳида таъкидлашди. Янгийўлликлар социалистик мусобақани кенг қулоч ёйдириб республикамизнинг шонли 40 йиллиги тўйига тўёна қилиб Ватанга 68 минг тонна пахта топширишга аҳд қилдилар.

М. ҒОЗИЕВ.

„СЕЛЬСКАЯ ЖИЗНЬ" ГАЗЕТАСИ РЕДАКЦИЯСИНИНГ КОЛЛЕКТИВИГА, ГАЗЕТАНИНГ ҚИШЛОҚ МУХБИРЛАРИ ВА ГАЗЕТХОНЛАРИГА

Газетанинг ўн мингинчи сони чиққанлиги муносабати билан КПСС Марказий Комитети «Сельская жизнь» газетаси редакциясини, унинг кўп сонли қишлоқ мухбирлари ва газетхонларини қизғин табриклайди.

«Сельская жизнь» газетаси қишлоқ хўжалигини ривожлантиришга тааллуқли катта вазифаларни ҳал этишда, илғор тажрибани пропаганда қилишда, қишлоқ хўжалик маҳсулотларини саноат тарзида ишлаб чиқаришни йўлга қўйишда партияга актив ёрдам бермоқда. Қишлоқ меҳнаткашларини меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш руҳида, коммунизм қурилиши улуғ ишига садоқат руҳида тарбиялашда муҳим роль ўйнамоқда.

Партия қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини интенсивлаш йўлини ўтказаётган ҳозирги вақтда матбуотнинг роли беқиёс ўсиб бормоқда. Газеталар ва журналлар хўжаликни интенсив юритиш, ишлаб чиқаришни ихтисослаштириш намуналарини, техникадан юксак унум билан фойдаланиш ҳамда энг оз миқдорда меҳнат ва маблағ сарфлаган ҳолда энг кўп маҳсулот олиш тажрибасини ҳар томонлама ва чуқур кўрсатиб беришлари керак. Оммавий қишлоқ хўжалик газетаси бўлган «Сельская жизнь» бу ишда муносиб роль ўйнаши лозим.

КПСС Марказий Комитети «Сельская жизнь» коллективига, унинг мухбирларига, миллион-миллион газетхонларига КПСС Программасини қишлоқ хўжалик соҳасида ва қишлоқ меҳнаткашларини коммунистик руҳда тарбиялаш соҳасида бажариш учун курашда янгидан-янги муваффақиятлар тилайди.

СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ.

1964 йил, 11 сентябрь.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

«СЕЛЬСКАЯ ЖИЗНЬ» ГАЗЕТАСИНИ МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Қишлоқ меҳнаткашларини қишлоқ хўжалигини юксалтириш учун курашга сафарбар этиш, фан ва илғор тажриба ютуқларини қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришида кенг пропаганда қилиш соҳасидаги кўп йиллик самарали ишлари учун ва ўнмингинчи сони чиқиши муносабати билан **«Сельская жизнь»** газетаси **Меҳнат Қизил Байроқ ордени** билан мукофотлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг
Раиси А. МИКОЯН.

СССР Олий Совети Президиумининг
Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль, 1964 йил 10 сентябрь.

ЭНГ ТЎҒРИ, ЭНГ ФОЙДАЛИ ЙЎЛ

2-«ОҚҚЎРҒОН» СОВХОЗИНИНГ ПАХТА ЙИҒИМ-ТЕРИМИНИ ЎТКАЗИШ ВА МЕҲНАТГА ҲАҚ ТЎЛАШ ЮЗАСИДАН БЕЛГИЛАГАН ТАДБИРЛАРИ

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 40 йиллик юбилейини меҳнат зафарлари билан кутиб олиш, давлатга 8 минг тонна пахта сотиш юзасидан зиммага олинган социалистик мажбуриятларни шараф билан бажариш учун қизғин курашаётган 2-«Оққўрғон» совхозининг пахтакорлари мўл «оқ олтин» ҳосили етиштиришга муваффақ бўлдилар. Энди уларнинг олдида энг муҳим ва энг масъулиятли вазифа — пахта йиғим-терими вазифаси турипти.

Йиғим-терим ишларини кенг механизациялаштириш, механизаторлар ва ишчиларнинг меҳнатларини тўғри ташкил этиш ва уларга яхши ҳақ тўлашга бевосита боғлиқ эканлиги ҳисобга олиниб, совхозда қуйидаги тадбирлар ишлаб чиқилди:

Мавжуд 3500 гектар пахта майдонининг ҳаммаси машина теримига тайёрланади. Етиштирилган ҳосилнинг асосий қисми фақат машиналар билан йиғиб-териб олинади. Қўл билан эса машиналар ўтганидан кейин қолган озроқ пахта, шунингдек агрегатлар ишлай олмайдиган кичик-кичик пайкаллардаги ҳосил териб олинади.

Йиғим-терим мавсумида 120 та пахта териш машинаси, 6 та кўрак териш, 27 та кўсак чувиш машинаси, 170 та пахтани қопқанорсиз ташийдиган прицеп, 12 та автомашина ва 30 та транспорт трактори ишлайди. Ҳозиргача барча йиғим-терим техникаси сифатли ремонтдан чиқарилиб, звеноларга бирктиб қўйилди. Ҳар бир механизатор звено бошлиғи ўз участкасида пахта теради. Агар механизаторга ёрдам керак бўлиб қолса бошқа механик-ҳайдовчилар унга ёрдам беради. «Зангори кема»лар икки сменада ишлайди. Бунинг учун ҳамма машиналар электр чироқлари билан таъминланган. Механик ҳайдовчи кадрлар тайёрлашга жиддий эътибор берилаяпти. «Зангори кема»ларни бошқариш учун ҳамма звено бошлиқлари-механизаторлар чопиқ ва ҳайдов тракторларининг ҳамма тракторчилари, шоферларнинг бир қисми ва ремонт устахоналарининг айрим мутахассислари жалб этилган. **Хўжаликда 36 янги механик ҳайдовчи тайёрланди. «ХТ-1,2» пахта териш машинасида ишлаш учун 68 механик ҳайдовчи қайтадан ўқитилди. Ҳозир яна 40 механик ҳайдовчи қайтадан ўқияпти. Ишни икки сменада ташкил этиш мақсадида ҳарбир машинага иккитадан механик ҳайдовчи тайёрлаш юзасидан зарур тадбирлар кўрилмоқда.**

Шу кунларда совхознинг ҳамма бўлим ва звеноларида пайкалларни машина теримига тайёрлаш борасида қизғин меҳнат қилинаяпти. Далаларда қолган-қутган бегона ўтлар йўқотилмоқда. Машиналар қайтадиган майдончалар 8—10 метр кенгликда тайёрланмоқда. Шунингдек ўқариқлар, сув ювиб кетган жўяклар текисланмоқда.

Совхозда ғўза баргларини тўкдириш 1 сентябрдан бошланган эди. Ҳозиргача талайгина майдонда дефолиация ўтказилди. Биринчи навбатда ҳар туп ғўзада 1—2 тадан чаноқ очилган пайкаллар дефолиация қилинаяпти. Машина теримининг муваффақиятини ҳал қиладиган бу муҳим тадбир узоғи билан 18—20 сентябрга қадар тугалланади.

Тайёргарлик ишларининг бундай ташкил этилиши 15—20 сентябрга қадар колхознинг ҳамма бўлимларида, камида 500—600 гектар ерда машина теримини бошлаб юбориш имкониятини беради. Совхозда пахтанинг 60—70 проценти очилганидан кейингина машиналар ишга туширилади.

Машина теримини 30 иш кунида тамомлаш кўзда тутилаяпти. Мавсум бошлангач ҳар куни «зангори кемалар» билан 300—350 тонна, қўл билан 40—50 тонна пахта териб олинади. Йиғим-терим авж олган кезларда эса тайёрлов пунктига ҳар куни йиллик планнинг камида 3,5—4 проценти миқдорида пахта жўнатилади.

Машина теримида ҳосилнинг нобуд бўлишига йўл қўймаслик мақсадида агрегат биринчи бор ўтган пайкалда қолган ҳосилни битта қўймай териб олишга қарор қилинди. **Бу иш билан шуғулланадиган ишчиларга терган пахтасининг тоннасигагина қараб эмас, майдонни қандай тозалаганлигига, ишнинг сифатига қараб ҳақ тўланади.** Кунлик норма 0,20 — 0,25 гектар ҳажмида белгиланди. (Ерга тўкилган пахталарнинг миқдорига қараб норма белгиланади). Агар ишчи ана шу нормани бажарса, ажратилган ердаги пахтани топтоза қилиб териб олса, унга 2 сўм 15 тийин ҳақ тўланади.

Совхозда 72 та комплекс механизациялашган звено ишлаяпти. Уларнинг 24 таси В. А. Тюпко методи асосида нарядсиз система бўйича, 48 таси эса нарядли система бўйича ишлаяпти.

Айрим кишилар пахта машинада териб олинса ишчиларнинг маоши камайиб кетади деган кайфиятга берилишган. Совхоз дирекцияси, партия ташкилоти, ишчилар комитети бу кайфият мутлақо нотўғри эканлигини ишчиларга равшан тушунтириб бермоқдалар. Машина терими уларнинг ойлигини камайтирмайди, аксинча кўпайтиради. Бунга бирқанча мисоллар келтириш мумкин. Ўтган йили 4-бўлимнинг ўртоқ И. Зимин бошлиқ бригадасида машиналар билан пландаги 150 тонна ўрнига 242 тонна ёки ялпи ҳосилнинг 78 проценти териб олинди. Бригада ишчилари планни бажарганликлари ва бевосита харажатларни иқтисод қилганликлари учун йил давомида ишлаган ҳарбир сўмларига қўшимча равишда 45,5 тийиндан ҳақ олдилар. **Шундай қилиб бригададаги ҳарбир ишчининг ўртача йиллик даромади 1155 сўмни ташкил этди. Биринчи бўлимнинг 2-бригадасида машина терими плани оро йўлда қолиб кетди. Шунинг учун ҳам бу бригада ишчилари йил давомида ишлаган ҳарбир сўмга 5 тийиндан қўшимча ҳақ тўланди. Бригада ишчиларининг ўртача йиллик даромади 921 сўмни ташкил этди. Машина терими пахтани қисқа муддат ичида йиғиб-териб олишни таъминлаш билан бир қаторда ишчиларнинг маошини оширишга ҳам катта таъсир кўрсатиши мумкинлиги ана шу мисолнинг ўзидан ҳам яққол кўриниб турибди.**

Совхоз дирекцияси, партия ташкилоти ва ишчилар комитети бу йилги машина теримини муваффақиятли ўтказишга пухта тайёргарлик кўриш билан бир қаторда далада ишлаётганларга яхши шарт-шароит яратиб бериш, бевосита даланинг ўзида иссиқ овқат ташкил этиш, болалар муассасаларининг ишини яхшилаш, шийпонларни кўнгилдагидек жиҳозлаш масалаларига ҳам жиддий эътибор бераяпти.

Бу тадбир 7 сентябрда совхоз ишлаб чиқариш йиғилишида, активлар иштирокида кўриб чиқилган ва маъқулланган.

ПАХТАКОРЛАРНИНГ ҚАНОТЛИ ЁРДАМЧИЛАРИ

Мотор гувуллаб икки самолёт самога кўтарилди. Кейин пайкал атрофини бир айланиб ўлжа кетидан қуваётган бургут каби пастга шўнғиб кетдида, икки қаноти остидан оппоқ чангсимон дорини ёмғирдек ёғдирабошлади. Бу пахтазор устида қанот қоқиб учиб юрган пўлат қушлар Абдусаттор Эрназаров бошлиқ экипаж аъзолари. Улар Войтинцев номли колхоз пахтазорларига ғўза баргини тўкадиган химикат сепишяпти.

— Ғўза баргларини тўкиш учун эрта саҳарда дори сепиш фойдалидир. Чунки барглар тунги шудринг билан намиқиб чиқади натижада сепилган дори баргларга шиппа ёпишиб, ўз кучини кўрсатади. Агар кун исиб кетганда дори сепилса, унинг фойдаси бўлмайди. Дори қуриқ баргга тушиб кукун сингари ҳавога учиб кетади. Шунинг учун биз дефолиацияни эрта тонгдан соат 11—12 гача ва кечқурун ўтказамиз. Шунда бизнинг меҳнат зое кетмайди, — дейди учувчи Евгений Самарцев.

1531 гектар пахта майдонига эга бўлган бу колхоз коллективи машина теримига алоҳида эътибор бериб, етиштирилган ҳосилнинг 50 процентини «зангори кема»ларда териб олиш учун аҳд қилганлар. Шунинг учун ҳам дефолиацияга катта эътибор бериб ғўза баргини тўкишни 5 сентябрдан бошлаб юбордилар.

Ўзбекистон ССР ва Ўзкомпартиянинг шонли 40 йиллик тўйига ҳар гектар ердан пландаги 24 ўрнига 26 центнердан ҳосил кўтариб, тўйга муносиб совға тайёрлаш учун курашни авж олдириб юбордилар.

«Ленинизм» колхозини пахтакорлари ҳам дефолиацияни вақтида ўтказиш тадбирларини кўришаяпти.

З. ОРИПОВ,
Оққўрғон.

АЛМАШИНАДИГАН САҲИФАЛАР

«Тошкент ҳақиқати» газетаси алмашиниб турадиган махсус саҳифаларининг навбатдаги сони чиқди. Газетанинг бугунги сонининг 3-бети икки хил нусхада босилди.

Саноат ходимлари учун мўлжалланган саҳифада: Ҳ. Собировнинг **«Индустриямизнинг улкан одими»**, Э. Эргашевнинг **«Чиннисозлар изланишда»**, Я. Толстоногнинг **«Янги корхоналар»**, Ш. Қосимовнинг **«План юз, аммо брак кўп»** сарлавҳали мақолаларини ўқишингиз мумкин.

Қишлоқ хўжалиги ходимлари учун мўлжалланган саҳифада В. Содиқовнинг **«Ҳосилнинг 60 проценти машинада терилади»**, А. Шайховнинг **«Механизация йўлидаги тўғоноқлар»**, П. Нишоновнинг **«Нуралининг нурли йўли»** сарлавҳали материаллари ва бошқа турли хил хабарлар босилган.

ИЛҒОРЛАРГА ҚИЗИЛ БАЙРОҚЛАР

ТОШКЕНТ ҚИШЛОҚ ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИ ВА ОБЛАСТЬ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИДА

Тошкент қишлоқ область партия комитети ва область ижроия комитети давлатга картошка, сабзавот ва полиз экинлари сотиш юзасидан сентябрнинг биринчи ўн кунлиги якунларини кўриб чиқди. Область партия комитети ва область ижроия комитетининг Кўчма қизил байроғини КАЛИНИН ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БОШҚАРМАСИДА (бошқарма бошлиғи УБАЙДУЛЛАЕВА, партия комитетининг секретари ҚИРҒИЗБОЕВ, комсомол комитетининг секретари ТЎХТАЕВ, тайёрлаш идораларининг директорлари МЕРГАНОВ, ЖАЛИЛОВ ва ГАЛИЕВ ўртоқлар), қолдириш ҳақида қарор қабул қилинди. Бошқарма сентябрнинг ўн кунлигида давлатга йиллик планнинг 11 проценти миқдорида картошка, сабзавот ва полиз экинлари маҳсулотлари сотган.

Область партия комитети ва область ижроия комитетининг Кўчма қизил байроғи Калинин ишлаб чиқариш бошқармасидаги «ЛЕНИНИЗМ» КОЛХОЗИГА (колхоз раиси УМАРОВ, партия ташкилотининг секретари КОМОЛОВ, комсомол ташкилотининг секретари АБДУРАҲМОНОВ ўртоқлар) берилди. Колхоз ўн кунликда давлатга картошка, сабзавот ва полиз экинлари маҳсулотлари сотиш йиллик планини 19,4 процент миқдорида бажарган. Байроқ шу бошқармадаги «Ўзбекистон 40 йиллиги» колхозидан олиб берилади.

Область партия комитети ва область ижроия комитети давлатга картошка, сабзавот ва полиз экинлари маҳсулоти сотган Калинин ишлаб чиқариш бошқармасидаги «Москва», Охунбобоев номли, «Коммунизм», Навоий номли колхозларни, «Келес», Назарбек ва «Тошкент» совхозларини, шунингдек Юқори Чирчиқ ишлаб чиқариш бошқармасидаги «Қизил ту», Фрунзе номли колхозларнинг яхши ишлаганликларини қайд қилиб ўтди.

Давлатга маҳсулот сотишда намуна кўрсатган бригадирларни, звено бошлиқларини, механизаторларни, колхозчиларни совхоз ишчиларини, мутахассисларни ва тайёрлов ташкилоти ходимларини мукофотлаш учун Калинин ишлаб чиқариш бошқармаси ихтиёрига 300 сўм ва «Ленинизм» колхозига 200 сўм пул ажратилди.

Суратларда: (чапдан) учувчи Е. Панов, самолёт командирлари Б. Пунегов, А. Эрназаров ва авиотехник В. Котов ўртоқлар. (Ўнгда) пахта майдонини дефолиация қилиш пайти.

М. Нуриддинов фотолари.

СССР МУДОФАА МИНИСТРИНИНГ
БУЙРУҒИ

1964 йил 13 сентябрь 201 сон Москва шаҳри.

Солдат ва матрос, сержант ва старшина ўртоқлар!
Офицер, генерал ва адмирал ўртоқлар!

Танк саноатида ишлаётган ишчи, инженер ва техник ўртоқлар!

Бугун совет халқи ва унинг шавкатли Қуролли Кучлари Танкчилар кунини байрам қилмоқдалар.

Улуғ Ватанимиз меҳнаткашлари бу байрамни ижодий ғайратларн ғоят ошиб кетган бир вазиятда нишонламоқдалар.

Совет халқи жонажон Коммунистик партия раҳбарлигида коммунизм қурилишининг ленинча йўлидан комил ишонч билан бормоқда ҳамда экономика, фан ва маданиятни ривожлантиришда, Ватанимизнинг мудофаа қудратини мустаҳкамлашда ғоят катта ютуқларга эришди.

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати урушнинг олдини олиш учун, ёппасига ва батамом қуролсизланиш учун, тинчликни сақлаб қолиш ва мустаҳкамлаш учун актив ва жонбозлик билан курашмоқдалар. Лекин биз империализмнинг агрессив кучлари соғлом ақл билан ҳисоблашмай, янги жаҳон уруши алангасини ёқиб юборишлари мумкинлигини эсдан чиқармаслигимиз керак.

СССР Қуролли Кучлари совет халқининг тинч яратувчилик меҳнатини мустаҳкам туриб, сергаклик билан қўриқламоқдалар.

Танкчи жангчиларнинг қўлига қудратли жанговар техника бериб қўйилган. Ўзининг жанговар маҳоратини такомиллаштириш соҳасида тинмай меҳнат қилиш, янги техникани қунт билан эгаллаш, юксак даражада хушёрлик кўрсатиш ҳамда ҳар қандай агрессорга қақшатғич зарба беришга ҳамма вақт шай бўлиб туриш — совет танкчиларининг муқаддас бурчидир.

Сизларни умумхалқ байрами — Танкчилар куни билан қутлайман ва табриклайман. Танк қўшинларининг шахсий составига жанговар ва сиёсий тайёргарликда ҳарбий интизомни мустаҳкамлашда ҳамда қисмлар ва қўшилмаларнинг жанговар шайлигини оширишда янги-янги ютуқлар тилайман.

Танк саноатининг ҳамма ходимларига биринчи даражали бронетанк техникаси яратишда янги муваффақиятлар тилайман. Танкчилар куни байрамини нишонлаш юзасидан БУЮРАМАН:

Бугун, 1964 йил 13 сентябрда Ватанимиз пойтахти Москвада, иттифоқдош республикаларнинг пойтахтларида ва қаҳрамон шаҳарларда тўплардан бир йўла йигирма марта ўқ узиб салют берилсин.

Яшасин коммунизм қураётган улуғ совет халқи!

Яшасин Совет Қуролли Кучлари ва уларнинг шавкатли танкчи қўшинлари!

Ҳамма ғалабаларимизнинг илҳомчиси ва ташкилотчиси Совет Иттифоқи Коммунистик партиясига шон-шарафлар!

СССР Мудофаа Министри Совет Иттифоқи
Маршали Р. МАЛИНОВСКИЙ.

СОТУВЧИЛАР КУНИ

Сотувчи! Унинг зиммасига масъулиятли вазифа юкланган. Қишлоқ меҳнаткашлари ва ишчиларнинг меҳнати сингган турли-туман товарлар сотувчининг қўлидан ўтади. Савдо ходимлари ўз меҳнатлари билан совет кишиларининг ҳаётини янада фаровон, янада бахтиёр қилишга муносиб ҳисса қўшадилар.

Областимиз кооператорларининг жуда яхши традицияси бор. Улар ҳар кварталда «Сотувчилар куни» ўтказадилар. Бу кун аҳолига савдо хизмати кўрсатишни ташкил этишда савдо ходимларига амалий ёрдам бериш, харидорларнинг талабларини ўрганиш мақсадида ўтказилади.

«Сотувчилар куни»да ҳамма магазинларда шундай ҳолат муҳайё қилинадики, бунда сотувчи ўзига кўрсатилаётган ғамхўрликни равшан ҳис этади, ўз касби билан фахрланади. Кеча, 12 сентябрда областимиз кооператорлари навбатдаги сотувчилар кунини ўтказдилар. Шу куни матлубот жамиятлари правлениеларининг аъзолари ва раҳбарлари, касаба союзлари комитетларининг раҳбарлари ва активлари, область матлубот жамияти, савдо базаларининг ходимлари ҳамда матлубот кооперацияси барча звеноларининг мутахассислари ҳамма чакана савдо корхоналарига жўнаб кетдилар. Савдо ташкилотлари ишининг режими, товар обороти планининг бажарилиши ва структураси, товар запасларининг аҳволи ўрганилди.

Сотувчиларга товарни қабул қилиш, жойлаштириш ва сақлаш, харидорларга қандай муомалада бўлиш тўғрисида қимматли маслаҳатлар берилди. Савдо ходимларининг иш шароитлари ўрганилди ва кооператив правлениелари билан биргалинда савдо корхоналари ишидаги камчиликларни бартараф этиш юзасидан зарур тадбирлар белгиланди.

Шу куни матлубот жамиятларида савдо ходимлари учун лекция ва докладлар ўқилди, илғор коллективларнинг тажрибаси оммалаштирилди.

Тошкент қишлоқ область партия комитети областимиз кооператорларининг «Сотувчилар куни» ўтказиш тўғрисидаги ташаббусларини маъқуллади ва қишлоқ партия ташкилотларига аҳолига савдо хизмати кўрсатишни яхшилаш ишида бу тадбирдан кенг фойдаланишни топширди.

Мамлакатлар Одамлар Воқеалар

Ҳиндистон Республикаси Президенти Москвага келди

СССР Олий Совети Президиумининг таклифига биноан, Ҳиндистон Республикасининг Президенти доктор Сарвапалли Радхакришнан дўстлик визити билан 11 сентябрда Москвага келди.

Внуково аэродромида азиз меҳмонни СССР Олий Совети Президиумининг Раиси А. И. Микоян, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев, РСФСР Министрлар Советининг Раиси Г. И. Воронов ва бошқа совет давлат арбоблари, меҳнаткашларнинг жуда кўп вакиллари, шунингдек СССРдаги дипломатия вакилларининг бошлиқлари, журналистлар кутиб олдилар. (ТАСС).

Н. С. ХРУШЧЕВ ДОКТОР С. РАДХАКРИШНАН БИЛАН УЧРАШДИ

СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев 11 сентябрда Кремлда Ҳиндистон Республикасининг президенти Сарвапалли Радхакришнан билан учрашди.

Самимий ва очиқ кўнгиллик вазиятида ўтган суҳбат давомида Н. С. Хрушчев билан С. Радхакришнан ўзаро қизиқтираётган халқаро масалалар юзасидан, шунингдек дўстона Совет-Ҳиндистон муносабатларини янада ривожлантириш масалалари юзасидан фикрлашиб олдилар. (ТАСС).

ДОКТОР С. РАДХАКРИШНАН А. И. МИКОЯН ҲУЗУРИДА БЎЛДИ

Ҳиндистон Республикасининг Президенти доктор Сарвапалли Радхакришнан 11 сентябрда Кремлда СССР Олий Совети Президиумининг раиси А. И. Микоян ҳузурида бўлди.

А. И. Микоян билан С. Радхакришнан ўртасида самимий, дўстона суҳбат бўлди. (ТАСС).

ҲИНДИСТОН ПРЕЗИДЕНТИ ШАРАФИГА

МОСКВА, 11 сентябрь. (ТАСС). СССР Олий Совети Президиуми ва СССР ҳукумати бугун Катта Кремль саройида Ҳиндистон республикасининг президенти доктор Сарвапалли Радхакришнан шарафига зиёфат бердилар.

Президентга ҳамроҳ бўлиб келган кишилар, шунингдек Ҳиндистоннинг СССРдаги элчиси Трилоки Н. Каул, Ҳиндистон мудофаа министри Я. Б. Чаван бошчилигида Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турган Ҳиндистон ҳарбий делегациясининг аъзолари зиёфатда президент билан бирга бўлишди.

Совет томонидан зиёфатда СССР Олий Совети Президиумининг раиси А. И. Микоян, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев ва бошқа совет раҳбар арбоблари ҳозир бўлдилар.

ДИЖОН ШАҲРИНИНГ МЭРИ МУҲТАРАМ КАНОНИК Ф. КИРГА

Дижон шаҳри ўзи немис-фашист босқинчиларидан озод бўлганлигининг йигирма йиллигини нишонлаётган кунда, Сизни мана шу ерда, Москвада табриклаётганим ҳамда самимий қутловларимиз ва энг яхши тилакларимизни шаҳрингиз аҳолисига етказишни Сиздан илтимос қилаётганим билан ғоят хурсандман.

Мен 4 йил муқаддам шаҳарга борган маҳалимизда дижонликлар билан дўстона учрашганлигимизни ва улар бизни самимий меҳмондўстлик билан кутиб олишганини айниқса завқланиб эслайман.

Франция ва Совет Иттифоқи халқларининг Совет-Франция муносабатларини ривожлантириш ва мустаҳкамлашга, давлатлар ўртасида мустаҳкам тинчликни таъминлашга интилаётганликлари Дижон билан бизнинг қаҳрамон Волгоградимиз дўстлиги мустаҳкамланиб бораётганлигида ўз ифодасини топмоқда.

Ҳурмат билан
Н. ХРУШЧЕВ
1964 йил 11 сентябрь.

ТЎЛҚИНЛАНТИРУВЧИ УЧРАШУВЛАР

СОФИЯ, 11 сентябрь. (ТАСС). Қардош Болгария бўйлаб сафар қилиб юрган КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари Л. И. Брежнев бошчилигидаги совет партия-ҳукумат делегацияси бугун эрталаб Болгариядаги энг йирик «Марица-Восток» саноат-энергетика комплексини бориб кўрди.

Бу ерда болгар-совет дўстлигига бағишлаб, кўп минг кишилик тўлқинлантирувчи митинг бўлди.

Л. И. Брежнев совет партия-ҳукумат делегацияси номидан «Марица-Восток» саноат-энергетика комплексининг раҳбарлигига совға тариқасида В. И. Лениннинг бюстини топширди.

Стара-Загора шаҳар халқ советининг раиси Х. Нанев бу ерда тўпланганларнинг гулдурос овацияси остида совет партия-ҳукумат делегациясининг бошлиғи Л. И. Брежневга Стара-Загора шаҳрининг фахрий граждани номини бериш тўғрисида шаҳар халқ советининг қарорини ўқиб эшиттирди ва унга шаҳарнинг символик калитини топширди.

Сўнгра, митингда совет партия-ҳукумат делегациясининг бошлиғи Л. И. Брежнев нутқ сўзлади.

Совет партия-хукумат делегациясининг Ватанига жўнаб кетиши

СОФИЯ, 12 сентябрь. (ТАСС). Болгария социалистик революциясининг 20 йиллиги муносабати билан ўтказилган тантаналарда қатнашган КПСС Марказий Комитети Президиуми аъзоси, КПСС Марказий Комитети секретари Л. И. Брежнев бошчилигидаги совет партия-ҳукумат делегацияси бугун эрталаб Ватанига жўнаб кетди.

Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, Болгария Халқ Республикаси Министрлар Советининг раиси Тодор Живков, Болгария Халқ Республикаси Халқ мажлиси президиумининг раиси Г. Трайков ҳамда партия ва ҳукуматнинг бошқа раҳбарлари, шунингдек совет элчихонасининг ходимлари София аэродромида совет меҳмонларини кузатиб қолдилар.

Арабистон ярим ороли жанубида қўзғолончиларнинг ҳаракатлари

ҚОҲИРА, 11 сентябрь. (ТАСС). «Арабистон ярим ороли жануби миллий озодлик фронти»нинг Қоҳирадаги ваколатхонаси қўзғолончилар Модиядаги (Датина амирлиги) парламент биносига ҳужум қилганликлари тўғрисида ахборот олди. Датина амири Ҳусайн Мансур билан 12 инглиз офицери ярадор қилинган.

«Алжумхурия» ва «Алахбор» газеталарининг хабар беришича, Мансур қамоқ лагерларидаги ватанпарварларни қийноққа солишга раҳбарлик қилган. У, инглиз маъмурларига қўзғолончиларни дарҳол йўқ қилиб ташлайман, деган.

Миллий озодлик фронти қўшинлари Модия ва Асмардаги инглиз қисмларига ҳам ҳужум қилди. Беш соат давом этган жанг натижасида инглиз солдатларидан 3 киши ўлдирилди ва 6 киши ярадор қилинди. Инглиз авиацияси қўзғолончиларнинг ҳаракатларига жавобан, бу райондаги ҳимоясиз кишлоқларни кечаси билан бомбардимон қилиб чиқди.

Озодлик армияси дейилади ахборотда, Ратфанда инглизларнинг ҳарбий лагерига зарба берди ва йўлга мина кўмиб қўйди. Инглизларнинг ҳарбий юк машинаси минага тегиб портлаб кетди.

БУГУН — ТАНКЧИЛАР КУНИ

ЗАФАРЛИ ЙИЛЛАР

М. Е. КАТУКОВ,
икки марта Совет Иттифоқи Қаҳрамони бронетанк қўшинлари маршали

Бухарест, София, Будапешт, Белград, Вена, Варшава, Берлин, Прага. Бу шаҳарлар совет танкчиларига яхши маълум. Румыния, Болгария, Югославия, Венгрия Австрия, Польша, Германия, Чехословакияни гитлерчи ғалалардан озод қилиш мақсадида олиб борилган ҳужум операциялари асосан шунинг учун шиддатли бўлдики, бу операцияларни амалга оширган фронтлардаги зарбдор группачалар олдида совет танк ва механизациялашган корпуслари бор эди. Улар душман тўсиқларидан биринчи бўлиб ёриб ўтардилар.

Танк қўшинларининг ўзи шундай вазифани бажаради. Биз шунинг учун фахрланамизки, вақтинча қамалда қолган совет территориясида яшовчи халқлар, ундан сўнг кўпгина Европа мамлакатлари халқлари биринчи бўлиб бизнинг танкчиларимизни кутиб олардилар. Ўз халоскорларини қучиб, ўпардилар. Танклар эса меҳмондўст кишилар таъзимини қабул қилиш учун бир лаҳза тўхтаб яна йўлда давом этарди. Улар Улуғ Ватан урушининг энг сўнгги куни ва соатигача душманга ҳужум қилдилар.

Ватанимизда ишланган кўп сонли техникани тажрибали, мард, Коммунистик партия ва Совет Ватанига содиқ бўлган кишилар бошқардилар.

...9 май. Жаҳондаги кишилар Ғалаба кунини байрам қилдилар. Бу қувончли кун соат 4 дан икки минут ўтганда совет танкчилари қўзғолон кўтарган прагаликларга ёрдам бериш учун Чехословакия пойтахтига кирдилар. Прага — Воковице трамвай паркига жанговар машиналар ичида биринчи бўлиб башнясида 23 номери бўлган совет танки кириб борди. Уни механик ҳайдовчи Валентин Чернов бошқариб борарди. Чех ватанпарвари Баранкова экипажга байроқни топширди. Йўл бошловчи ҳам топилиб қолди. У бу танкка чиқиб олиб бутун колоннани шаҳар марказига олиб борди. У ерда қўзғолон кўтарган ватанпарварлар қон тўкаётган эдилар. Бизнинг танкчиларимиз фашистларни шаҳар марказида тор-мор келтиришга ёрдамлашдилар, сўнгра эса шаҳар чеккаларида ҳам уларни яксон қилдилар. 23-номерли танк бўлса майдон ўртасида қолди. Бу майдон ҳозир Совет танкчилари майдони деб аталади. Танк халоскор совет қўшинларининг Чехословакия халқларига оғаларча ёрдамининг рамзи сифатида абадийга қолган.

Биргина Чехословакия халқларигами? Совет Иттифоқи ёрдамида эндиликда социализм қураётган жуда кўп мамлакат халқларига, десак тўғрироқ бўлар эди.

Мен Ватан урушининг қувончли ғалаба кунлари ҳақида айтиб ўтдим. Аммо бу ғалаба кунига бизнинг армиямиз ва унинг авангарди — танк қўшинлари машаққатли йўллар билан келдилар. Бу урушнинг дастлабки кунлари ва ойлари биз учун ноқулай бўлди. Гитлерчилар армияси 3,5 мингдан ортиқ жанговар машиналари бўлган ўз танк ва моторлашган дивизиялари билан Ленинградга, Москвага хавф солаётган эди. Бизнинг танкларимиз кам эди. Чекинишимизнинг сабабларидан бири ҳам ана шунда эди.

Аммо катта бахтимизни шунда деб ҳисоблайманки, айни уруш арафасида биз Ватанимизда ишлаб чиқарилган янги, ўз сифатлари жиҳатидан жуда яхши бўлган танклар: бутун дунёга машҳур «ўттиз тўртлар» ва КВ оғир танкларини олабошладик. Бу жанговар машиналар ўша вақтда жуда кам эди. Бизнинг ожизлигимиз ҳам шунда эди. Лекин танкчилар қўлида бўлган мана шу машиналарнинг ўзи ҳам урушнинг биринчи йилиёқ гитлерчиларга яхшигина сабоқ берди.

Мана биргина мисол. Москва яқинидаги жангда қатнашган танк бригадасидаги менинг дўстларим ва ўртоқларим пойтахтга Тула ва Мценск яқинидан бостириб кираётган бутун бир танк армиясига катта талафот етказдилар. Танкчиларимиз 133 та немис танкларини ўққа тутишди ва гитлерчиларнинг Гудериан танк армияси бундан кейин Москвага ҳужум қилишдан воз кечди.

Шахсий составнинг зўр маҳорати ва қаҳрамонлигидан ташқари бригаданинг муваффақияти кўп жиҳатдан шу билан белгиландики, биз «ўттиз тўртлар» билан қуролланган эдик. Бундай танк ҳаракатчанлик, ўт очиш қудрати, броняли мудофааси жиҳатидан немисларнинг ўртача танкларидан устун турарди. Устунлиги жуда катта эди. Бригада танкчилари бундай танкларнинг жанговар сифатларидан жанг майдонида моҳирона фойдаланар ва ҳамма вақт ғолиб чиқар эдилар.

Бу ҳолни ҳисобга олиб Коммунистик партия худди ана шундай танклар қурилишининг катта программасини ишлаб чиқди. Буни бажариш устида барча совет кишилари ишладилар. Энг қисқа муддатларда янги танк саноатининг марказлари вужудга келтирилди. Олимлар ва конструкторлар чертёжлар устида суткалаб ўтирар, техниклар, ишчи-танксозлар кечаси ҳам, кундузи ҳам ўз жойларидан кетмасдилар. Янги конструкциядаги оғир танкни яратиш учун борйўғи 51 кун кетди, холос.

Қурилган чоралар тезда ўз самарасини кўрсатди. 1941 йили танк қўшинлари батальонлар ва бригадаларни ташкил қилди, бир йилдан сўнг эса бизда танк корпуслари, кейин эса танк армиялари пайдо бўлди. Улуғ Ватан урушининг ҳал қилувчи босқичида совет танксозлари қўшинларимизга йилига 30 мингтадан танк ва бронемашиналар етказиб бердилар.

Ватанимизда ишланган бу қудратли техникадан танкчиларимиз охиригача фойдаландилар.

Урушнинг ўша оғир йилларидаги совет қўшинлари кўрсатган жасорат она-Ватанни муносиб ҳимоя қилишнинг намунаси бўлиб абадий қолади. Бизнинг душманларимиз ва янги уруш хавфини солаётган барча кишилар буни эслаб қўйсинлар!

Урушдан кейинги 19 йил беҳуда ўтмади. Биз ўсдик, қудратли бўлдик.

Бутун армия ва флот билан бирга совет танк қўшинлари ҳам ўзгарди. Бунда гап, аввало сифат ўзгаришларида бораётир. Ҳозирги замон танклари аввалги жанговар машиналардан анчагина афзалликларга эга.

Танкнинг шундай бир сифати — ўт очишни олиб кўрайлик. Унинг қудрати анча ўсди. Ҳозирги танкларда нишонни мўлжалга олиш учун озгина ўқ сарф бўлади. Оралиқдаги масофани аниқ белгилаш учун, тўпни тез ҳаракатланаётган объектга шошилинч ва аниқ тўғрилаш, кўриш қийин бўлган вақтда ва тунда нишонни бехато уриш учун имкониятлар бор. Ҳозирги замон танк тўпи ўқининг яксон қилиш кучи ҳам ошди.

Ҳаракатчанлик ҳақида ҳам худди шундай гапларни айтиш мумкин. Ҳозирги замон ўрта танки оғирлиги катта бўлишига қарамай осон бошқарилади, ноқулай йўлларда ҳам юқори тезлик билан кетади, ҳар хил тўсиқларни, шу жумладан сув тўсиқларини босиб ўтади. Оддий танклардан ташқари армиямиз сузиб юрувчи ажойиб жанговар машиналар билан ҳам қуролланган.

Биз Совет халқининг, социалистик лагерь барча халқларининг тинч меҳнатини ҳимоя қилаоладиган қудратли машиналар ва уларни бошқарувчи моҳир кишиларга эгамиз.

(АПН).

Н-қисм танкчилари тактика машғулоти вақтида.

А. Асонов фотоси.

УЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ XIV ПЛЕНУМИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

МАКТАБ ВА ЖАМОАТЧИЛИК

Жамоатчилик ёш авлодни ҳар томонлама етук кишилар қилиб тарбиялашда мактабнинг энг яқин ёрдамчиси ҳисобланади. Мактабнинг ота-оналар комитети, завод ёки фабрикалар билан алоқаси қанчалик мустаҳкам бўлса, ўқув-тарбия ишларида ҳам шунчалик яхши натижалар қўлга киритилади.

Шу муносабат билан оталиқ ташкилотларининг амалий ёрдами тўғрисида бироз тўхталиб ўтмоқчимиз. Меҳнат тарбиясини амалга оширишда оталиқ ташкилоти мактаб педагогик коллективига кўп ёрдам бериши мумкин. Буни бизнинг заводимиз билан қўшни 7-мактаб ўртасидаги яқин алоқадан ҳам кўриш мумкин.

Заводимиз кўп йиллардан бери Юқори Чирчиқ районидаги 7-мактабга оталиқ қилади. Ёшларга билим бериш ва уларни амалий фаолиятга тайёрлаш бўйича бамаслаҳат иш тутамиз. Чунки, мактабнинг юқори синф ўқувчилари ишлаб чиқариш таълимини заводимиз базасида олишади. Бунинг учун қўлимиздан келган ҳамма шароитларни яратиб берганмиз.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XIV пленуми мактабларга оталиқ ёрдамини тағин ҳам кучайтириш вазифасини қўйди. Бу бизнинг корхонамиз учун ҳам таллуқли. Мактабни янги ўқув йилига тайёрлаш вақтида корхонамиз қурилиш ишига актив ёрдам берди. Ўқув корпуслари сифатли ремонтдан чиқарилди. Ўқувчиларнинг ихтиёрига бир гектар ер ажратиб берилди. Бундан кейин ҳам биз мактаб иши билан бевосита шуғулланиб борамиз.

Баъзан шундай ҳам бўлади. Колхоз ёки совхоз бирор мактабни ўз оталиғига олади. Аммо, ҳеч қандай амалий ёрдам бермайди. Шу ҳам оталик ёрдами бўлдими?! Биз мактаб иши — умумхалқ иши эканлигини сира унутмаслигимиз керак. Ҳар бир мактаб ўз оталиқ ташкилотига эга бўлсин. Шундагина мактабларнинг ўқув-моддий базаси мустаҳкамланади, таълим турмуш билан боғланади.

Т. СЕКИРОВ,
Янгибозордаги луб заводи директори.

БИЗНИНГ БУРЧИМИЗ

Химия — битмас-туганмас хазина. Уни мўъжизакор фан сифатида ҳам катта қизиқиш билан ўрганамиз. Химия фанининг сир-асрорларини ўғил-қизларимизга мактаб ёшиданоқ ўргатабошлаш керак.

Бизнинг институтимиз йирик илмий муассасалардан бири. Ҳозир олимларимиз химия фанининг кўпгина муҳим проблемалари устида самарали ижодий иш олиб боришяпти. Айни вақтда биз ёшларда химияга меҳр-муҳаббат уйғотишни ўзимизнинг бурчимиз деб ҳисоблаймиз.

Очиқ айтиш керакки, мактабларда химия фанини ўқитиш юксак талаблар даражасида эмас. Айрим мактабларда, ҳатто химия кабинети ва лабораториялари йўқ. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XIV пленумида бундай камчиликлар очиб ташланди.

Хўш, химия фани ўқитишни яхши йўлга қўйиш мумкинми? Албатта, мумкин. Бунинг учун, аввало мактабларни малакали химия ўқитувчилари билан таъминлаш керак. Айни вақтда амалий машғулотсиз бу фанни пухта ўзлаштириш мумкин эмаслигини унутмаслигимиз лозим.

Институтимиз пойтахтдаги бир неча ўрта мактаблар билан яқиндан алоқа боғлаган. 110-иккинчи босқич мактабга институтимиз олимлари бириктиб қўйилган. Олимлар бу мактабга амалий ёрдам беришади. Мактаб химия лабораторияларини жиҳозлашда институтимизнинг ҳиссаси катта бўлди.

Мактабнинг бир неча ўқувчиси институтимизда практика ўтказишяпти. Улар лаборант деган ихтисосга эга бўладилар.

Кўриниб турибдики, мактабларда химия фани ўқитишни яхшилашда илмий муассасаларнинг роли катта. Пойтахтдаги бошқа илмий муассасалар ва олий ўқув юртлари ҳам мактабларга бириктириб қўйилса чакки бўлмасди. Ҳар бир мактаб илмий муассасалар билан мустаҳкам алоқада бўлиши зарур.

Н. РЯБОВА,
Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Химия институти директорининг ўринбосари, химия фанлари кандидати.

БОЛАНИНГ ОИЛАДАГИ ТАРБИЯСИ

Бола тарбияси оила учун энг муҳим, энг мураккаб ва айни вақтда энг шарафли ишлардан бири. Тарбия — оила ҳаётида сабру-тоқат, чидам, матонатни ва омилликни талаб этади.

Тарбия ота-онанинг ҳузур-ҳаловати, узоқ умр гарови, шон-шавкати ҳам. Болага берилган тарбия нотўғри бўлсачи, ота-она учун азоб-уқубат, қайғу-алам...

«Яхши қанча бўлса оз, ёмоннинг бири ҳам кўп» деган ҳикматли гап бор. Шунинг учун ҳам тарбияси бузилган боланинг қилмиши ёлғиз оилагагина эмас, ҳатто маҳаллага ҳам салбий таъсир кўрсатади.

Ота-она ҳар бир сўзини ўйламай-нетмай болага айтмаслиги керак. Айтайлик, бола ота-онасидан ўз қилмишини сир сақлади, дардлаша олмади. Бунда ота-она боланинг бутун ҳатти-ҳаракатидан ҳамиша хабардор бўлиши шарт, сирдош бўлиши зарур.

Бола ижобий таъсирга нисбатан салбий таъсирни жуда енгил, ҳатто қизиқиш билан ўзига тез сингдиради. Бу ёмон одатни бола жуда кеч, жуда қийин ва жуда секин чиқариб бориши мумкин. Бироқ, ўзича эсидан чиқариб юбормайди, албатта.

Ота-оналар томонидан болага дўқ уриш, жеркиш ва лақаблар қўйиш унинг тарбиясига ёмон таъсир этади. Биринчидан, бола руҳий тушкунликка тушади. Иккинчидан, пассивлашади, учинчидан, ҳар бир нарса унинг кўзига қўрқинчли бўлиб кўринади.

Бола тарбиясида ота-онанинг роли катта эканлигини унутмаслигимиз лозим. Шунинг учун ҳарбир ота-она ўз бурчини садоқат билан амалга ошириши керак.

В. АКБАРОВ,
Тошкентдаги 105-мактабнинг ўқитувчиси.

ИНДУСТРИЯМИЗНИНГ УЛКАН ОДИМИ

Социалистик саноатимиз коммунистик партия раҳбарлигида жаҳон саноат тарихида мисли кўрилмаган суръатларда ривожланди ва мамлакатимизда коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтириш учун мустаҳкам замин яратди.

Яқинда СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Марказий статистика бошқармаси томонидан нашр қилинган «СССР саноати» номли статистик тўплам социалистик индустриямизнинг гигант қадамларини хилма-хил, қизиқарли рақамларда кўрсатиб берувчи қимматли қўлланмадир.

Тўпламнинг дастлабки умумий бўлимида СССР саноати ривожланишининг 1913—1963 йиллардаги динамикаси берилган. Ўтган 50 йил ичида СССРда саноат ишлаб чиқаришининг ҳажми 52 баравар ўсган бўлса, АҚШда 6 баравардан ҳам кам, Францияда 2.8 баравар, Англияда 2.1 баравар ўсди, холос. Ҳозирда Совет Иттифоқи социалистик ва капиталистик системанинг иқтисодий мусобақасида янгидан-янги ғалабаларга эришмоқда. Тўпламда айрим саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш бўйича СССРнинг Европада ва жаҳонда тутган ўрни, СССРда ва капиталистик мамлакатларда аҳоли жон бошига айрим маҳсулотларни ишлаб чиқариш, социалистик мамлакатлар саноат маҳсулотининг жаҳон саноат маҳсулотидаги ҳиссаси, ўсиш суръатлари ҳақида муфассал маълумотлар берилган.

Тўпламда Ўзбекистонда саноатнинг ривожланишига доир қизиқарли жадваллар бор. Бу жадвалларда кўрсатилганидек, 1913—1963 йилларда Ўзбекистон саноати 24 баравар, шу жумладан 1963 йилда 1940 йилга нисбатан 5 баравар ўсган.

Республикамизни индустрлаштириш, айниқса оғир саноатни барпо қилишда давлат томонидан кўплаб капитал маблағларнинг саноат қурилишларига сарфланиши муҳим аҳамиятга эга бўлди. Агар 1918—1928 йилларда саноатга сарфланган капитал маблағлар 7,3 миллион сўм бўлган бўлса, 1954—1962 йилларда 2072,9 миллион сўмга кўпайди. Бу маблағлар ҳисобига янги завод-фабрикалар, электростанциялар, шахталар барпо қилинди. Ҳозирда республикада мустақил балансдаги корхоналар сони 1004 га етди. Бундан ташқари китобда Ўзбекистон саноати экономикасига доир янги ва қизиқарли рақамлар кўплаб учрайди. Бундай маълумотларга республика саноат корхоналарида меҳнат унумдорлигининг ошиши, ишчи ва хизматчилар сонининг кўпайиши, рентабелликнинг яхшиланиши, шунингдек, химия, қора металлургия, ёқилғи, электростанциялар, машинасозлик ва металл ишлаш, енгил ва озиқ-овқат саноати тармоқларининг ривожланиши ҳақидаги рақамлар киради.

Тўплам экономистлар, пропагандистлар, ўқитувчилар ва кенг китобхонлар учун қимматли манбаъдир. Ундан республикамиз экономикасининг 40 йил ичида ривожланишига доир кўп материалларни олиш мумкин.

Ҳ. СОБИРОВ,
иқтисод фанлари кандидати.

Пойтахтимиз жамолини очиб турган Чилонзор массиви кун сайин қаддини ростлаб бораяпти. Осмон ўпар кўркам бинолар, кенг ва кафтдек текис кўчалар кетма-кет фойдаланишга топширилаяпти. Бу ерда Иттифоқда биринчи ҳисобланган савдо маркази қурилиши тугалланаяпти. Бинокорлар бу улкан юбилей объектини республикамиз тўйигача қўлдан чиқаришга ҳаракат қилмоқдалар. Суратда: Чилонзорнинг «Г-10» секторида фақат йирик панеллардан қад кўтараётган янги турар-жой биноларини кўриб турибмиз.

Р. Шамсуддинов фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

ЯНГИ КОРХОНАЛАР

Партия ва ҳукуматимиз оғир саноат билан бир қаторда озиқ-овқат саноатини ривожлантиришга ҳам катта аҳамият бермоқда. Кейинги йилларда областимиз шаҳарларида ва пойтахтимизда кўплаб озиқ-овқат маҳсулотлари корхоналари қуриб фойдаланишга топширилди. Мавжуд корхоналар реконструкция қилинди.

Яқинда Тошкентда суткасига 60 тонна нон-булка ва кондитер маҳсулотлари пишириладиган комбинат қурилиши бошлаб юборилади. Бу улкан корхона Чилонзор районида қад кўтаради. Олмалиқ ва Бекобод шаҳарларининг ҳарбирида суткасига 20 тоннадан нон маҳсулотлари тайёрланадиган 2 та янги завод қурилади. Бу йил Тошкентдаги 3-нон заводи тўла реконструкция қилиниб, ишлаб чиқариш процесслари механизациялаштирилади.

Консерва саноати ҳам юксалишда давом этади. 50 миллион шартли банка маҳсулот ишлаб чиқариш қувватига эга бўлган йирик консерва заводи пойтахтимизнинг ҳуснига-ҳусн қўшади. Замонавий типда қуриладиган бу заводда минг тонна қуритилган мева сақланадиган ва қайта ишланадиган, консерва заводларини алюминий банкалар билан таъминлаб берадиган янги цехлар бўлади. Корхона Ўрта Осиё ва Иттифоқ консерва заводларини қуритилган мева ва банкалар билан таъминлаб туради.

Тошкентдаги мавжуд консерва заводининг территориясини анча кенгайтириш мўлжалланмоқда. У тўла реконструкция қилингач, йилига 4 миллион шартли банка консерва маҳсулотлари ишлаб чиқариш мумкин бўлади. Заводда жўхори сўтасидан консерва тайёрлаш ҳам йўлга қўйилади.

Ғазалкент ва Бўстонлиқ қишлоқларидаги консерва заводлари ҳам янги-янги цехлар ҳисобига кенгаяди. Ҳар икки корхонада ҳам йилига 8 миллион шартли банка сабзавот маҳсулоти ва 10 миллион шартли банка ҳўл мева консервалари ишлаб чиқараоладиган цехлар қурилади. Бундан ташқари ҳар-хил консерва маҳсулотлари сақланадиган холодильник қуриш кўзда тутилмоқда.

Ғазалкент қишлоғида, шунингдек спиртсиз ичимликлар заводи қад кўтаради.

Юқорида санаб ўтилган озиқ-овқат саноати корхоналари халқимизнинг кун сайин ўсиб бораётган талабларини янада яхшироқ қондириш учун хизмат қилади.

Я. ТОЛСТОНОГ,
инженер-экономист.

МОСКВАЛИКЛАР ТАШАББУСИ ИЗИДАН

ЧИННИСОЗЛАР ИЗЛАНИШДА

Печнинг оғзи очилди. Қуриган тайёр чинни идишлар аста-секин кўр орасидан ажратиб олина бошланди.

— Сифати соз-ку, жаранглашини қаранг Мақсуд ака, — деди пиёлаларни чертиб кўраётган старший мастер Махмуд Умаров.

— Меҳнатимизнинг меваси-да бу, — камтарона жавоб берди чинни пиширувчи Шукуров. Кўпдан қуён ҳам қочиб қутилолмайди, ука. Майдаловчилар, лой қориб қолип тайёрловчилар, сирликловчи ва гулчилар — ҳаммаҳамма сифатли маҳсулот учун кураш бошлаганидан кейин ишнинг якуни шундай қувончли бўлади-да. Меҳнат ҳеч қачон ерда қолмайди.

Кечга томон мастер яна Мақсуд Шукуров олдига келди.

— Айтганингиздек бўлди. Пландаги 26 ўрнига 40 процент биринчи сорт чинни буюмлар олинди, —деди у хурсанд бўлиб. Саккиз ойлик планни 102,8 процент адо этибмиз. Меҳнат унумдорлигининг ошганлигини айтмайсизми. Ўтган йилнинг шу даврида гига нисбатан етти процент кўтарилибди.

Янгиликнинг ҳикмати зўр-да. Илгарилари чинни маҳсулотлари икки марта пиширилиб, ортиқча меҳнат ва маблағ сарфланарди. Корхона инженер-техник ходимлари қандай қилиб буни бартараф этиш мумкин, деган муаммо устида кўп изланишди. Москва, Ленинград, Рига каби шаҳарларга бориб тажриба алмашиб қайтишди. Сўнг майда чинни идишларни, хусусан пиёлани бир марта пишириш билан тайёр қилиш мумкинлигини исботладилар.

— Янги ишлаб чиқариш технологияси йилига кам деганда 18 минг сўмлик маблағни иқтисод қилади, —дейди корхона бош технологи Галина Гребенникова.

— Унинг моҳияти қандай?

— Унчалик мураккаб эмас бу янгилик. Илгарилари чинни буюмни биринчи марта пишириш билан унга механик ишлов берилардик. Шундан кейингина унц сирлардик. Сўнг тайёрланаётган чинниларни махсус қолипларга жойлаш, печларга териш, пишириш яна сирлаш дастгоҳларига транспортировка қилиш талаб этиларди. Янги технология бўйича эса бу операцияларнинг барчаси ортиқча. Қолипларга қуйилган чинни лойини сульфид спиртли қуйқа билан аралаштириш унга керагича механик ишлов бера-ди-қўяди. Сульфид спиртли қуйқа целлюлоза саноатининг чиқиндиси бўлиб жуда ҳам арзон хомашёдир.

Янги технологик процессни амалга ошириш учун ортиқча капитал маблағ талаб этилмайди, Сушилкалар ишлаб турса бас. Прогрессив технологияга ўтилгач, кўпгина ишлаб чиқариш майдонлари бўшайди. Янги режим бўйича хомашёни майдалаш, лой қориш участкалари ҳам корхона бўйича бир жойга жам бўлади. Сўнг бу оғир процессларни ҳам механизациялаш имкони туғилади.

Тошкент чинни заводи коллективи москвалик ўн беш корхона коллективи ташаббусига қўшилган ҳолда шу йилнинг охиригача янги ишлаб чиқариш технологиясини тўла жорий этмоқчи. Дастлаб иккинчи корпусда бу янгилик синаб кўрилади. Сўнг қолган корпуслар ҳам янгича усулда ишлай бошлайди. Натижада бошқа буюмлар қатори пиёла ишлаб чиқариш ҳам рентабелли бўлади.

Э. ЭРГАШЕВ.

АВТОХЎЖАЛИКЛАР ЙИРИКЛАШТИРИЛСИН

Халқ хўжалигининг барча тармоқлари ҳозирги кунда мисли кўрилмаган даражада тез суръатлар билан юксалмоқда. Қишлоқ хўжалиги ва саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш кун сайин ортиб бораяпти. Коммунизм юкларини тезроқ манзилга элтиб бериш талаб этилмоқда. Бу вазифани бекамикўст адо этишда аввало автомобиль хўжаликлари катта роль ўйнашлари керак. Бинобарин, шундай экан автомобиль хўжаликларини мустаҳкамлаш масаласи шу куннинг энг пишиб етилган муаммоларидан бири ҳисобланади. Бу борада 1961 йили дастлабки қадам қўйилди. Бошқа жойларда бўлганидек Тошкентда ҳам майдачуйда автомобиль хўжаликлари йирик хўжаликларга бирлаштирилди.

Дастлабки қадам тезда ўз ижобий натижаларини берди. Автомобилларнинг техник ҳолати яхшиланди, уларнинг иш унуми ошди, юк ташиш таннархи арзонлашди. Меҳнаткашларга прогрессив усулда хизмат кўрсатиш имконияти яратилди.

Бироқ. бошланган иш кўнгилдагидек қанот ёзмади. Махсус йўлланмалар билан, махсус ишлаб чиқариш технологияси бўйича керак деб кўп ҳолларда автомобиллар тарқатиб юборилди. Натижада Тошкентда майда автохўжаликлар сони камайиш ўрнига сезиларли даражада ўсиб кетди. Ҳозир республикамиз пойтахтида автомобиллари 24 тадан ошмайдиган майда хўжаликлар салмоқли ўринни эгаллаб турибди. Тошкентдаги 346 ташкилот биттадан, 45 ташкилот 10—14 тадан, 38 ташкилот 15—24 тадан автомашинага эга. Асосан енгил автомашиналар ҳисобига майда хўжаликлар сони ортиб бораяпти.

Айрим ташкилотлар ихтиёрига автобуслар ҳам бериб қўйилган. Корхона ва муассаса раҳбарлари улардан давлат манфаатларини кўзлаган ҳолда фойдаланишлари керак. Аммо аслида шундай бўлмаяпти. Машиналар кўпинча ишгача ва ишдан кейин вокзал ҳамда аэропорт кўчаларида изғиб юради. Текшириш вақтида 50 га яқин автомобиль ва ўнта автобус бевақт кўчага чиққанлиги маълум бўлди.

Юк машиналаридан фойдаланишдаги тартибсизликлар яна ҳам ачинарли. Айрим қурилиш ташкилотлари раҳбарлари юк машиналарига худди шахсий енгил машиналардек қараб, улардан шахсий манфаатлари учун фойдаланаяптилар. 5-автобус парки шартномалар бўйича турли қурилиш ташкилотлари учун ҳар куни 36 та юк таксиси ажратади. Улардан бештаси биринчи қурилиш бошқармаси, бештаси 984-УНР, 6 таси «Ташгазмонтаж» тресги, шунингдек «Термоэзоляция» трести, «Ташкентмонтаж» бошқармаси ва бошқа ташкилотлар ихтиёрига берилади. Бу машиналар ана шу ташкилотлар раҳбарларини у ёқдан бу ёққа ташиш билан банд. Лекин машиналарга тонна-километр бўйича кунига камида 25 — 30 сўм пул тўланаяпти. Бу маблағ қаердан олиб тўланаётганлиги бизга номаълум.

Гапнинг лўндаси шу — иложи борича майда автохўжаликларни тугатиш, уларни йириклаштириш пайти келди. Чунки майда хўжаликларда автомашиналардан фойдаланишнинг энг кичик талабларига ҳам риоя қилинмайди. Машиналардан оқилона фойдаланиш керак. Улар давлатнинг, халқнинг мулкидир.

В. ИЛЬИЧЕВ,
Тошкент шаҳар автоинспекцияси бошлиғи.

ПЛАН ЮЗ, АММО БРАК КЎП

Баъзи корхона раҳбарлари план деб фақат ялпи маҳсулот ишлаб чиқаришни тушунадилар. Холбуки, ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш план деган тушунчани тўлалигича ифода этмайди. Планнинг бу кўрсаткичи билан хотиржамланиш мутлақо ярамайди.

Пахтакорларимизнинг оғирини енгил қилувчи «зангори кема» ишлаб чиқарадиган мамлакатимиздаги бирдан-бир корхона — «Ташсельмаш» заводи раҳбарлари кейинги вақтларда ўз зиммаларига нақадар масъулиятли вазифа юклатилганлигини яхши ҳис қилмаётирлар. Бу корхона раҳбарлари ялпи маҳсулот плани орқасидаги камчиликларни кўрмаётирлар, ёки кўришни истамаётирлар. Фактларга мурожаат қилайлик. Завод ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш 8 ойлик планини юз фоиз бажарди. Бироқ асосий маҳсулот — пахта териш агрегатлари ишлаб чиқариш плани тўлмади. Ўтган 8 ой ичида пландагидан 63 та машина кам берилди.

Корхонада қай йўл билан бўлса ҳам планни юз қилиш мақсадини кўзлаб кўпгина технологик хатоларга йўл қўйилмоқда. Натижада кўплаб брак маҳсулот ишлаб чиқарилаётир. Шу йилнинг ўтган 7 ойи ичида 190 минг 471 сўмлик маҳсулот брак қилинди.

Брак маҳсулот ишлаб чиқаришда айниқса 8, 10 ва 15-цехлар «рекорд» қўйишган. 1-цехнинг ўзи 7 ой ичида 104 минг 673 сўмлик маҳсулотни брак қилди. 8-цехнинг 43 минг 734 сўмлик маҳсулоти ишга яроқсиз бўлди.

Цехлар ишлаб чиқарган шундай брак деталлардан йиғилган машиналар сифати қандай бўлар эди?! Улар ҳам кўплаб бракка чиқарилмоқда. «Узсельхозтехника» қабулчиси шу йилнинг 8 ойи ичида қарийб 40 процент терим агрегатини қабул қилмади.

Брак маҳсулот ишлаб чиқарилаётганлигининг энг асосий сабаби меҳнатнинг ёмон ташкил этилганлигидадир. Маҳсулот сифатини контроль қилиш ниҳоятда суст ташкил этилган. Деталлар иш цикли давомида текширилмай, балки цехдан чиқиш олдида кўрилиб бракка ажратилади. Ҳатто у ёки бу детални ким брак қилганлигини билиб олиш ҳам қийин.

Цехларда технология тартибининг бузилиш ҳоллари қайд қилинадиган журнал йўқ. Техника контроли бўлими ходимлари деталлар брак бўлишининг олдини олиш чораларини кўришда мастерларга ёрдам бермайдилар. Балки деталь тайёр бўлгач шартта бракка чиқариб юбораберадилар. Бунинг натижасида бракёрлар билан цех мастерлари ўртасида келишмовчиликлар ҳам содир бўлиб турибди.

Шу йил сентябрь ойининг бошида 10-цех ишчиси Т. Иванованинг уч соатлик иши анализ қилинди. У бу вақт ичида 150 та деталь ишлади. Деталлар андаза билан иш жойининг ўзида ўлчанганда ҳаммаси браклиги аниқланди. Деталнинг конструктив ўлчами 100 миллиметр бўлгани ҳолда бу ишчи ишлаб чиқарган деталь 101,5 миллиметр эди. Ишчи вақтида огоҳлантирилгач қолган тўрт соат ичида сифатли маҳсулот ишлай бошлади. Деталларни ишлаш жараёнида текшириш бракнинг олдини олишнинг энг яхши формасидир.

Баъзи ҳолларда деталлар техника контроли бўлими назоратсиз топшириб юборилади. Масалан, шу йил 31 августда 10-цех топширган 10458, 10415 ва 10416 номерли деталлар техника контроли текширувисиз 5-цехга ўтказилган.

Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин.

Завод раҳбарлари брак маҳсулот ишлаб чиқаришнинг олдини олиш учун фақат умумий тадбирлар кўриш билан кифояланмоқдалар. Конкрет иш кам. Шу йилнинг июнь ойида сифат бўйича конференция ўтказилди. Ҳар бир цех маҳсулот сифатини яхшилашга қаратилган тадбирлар белгилади. Конференция қарори руҳини акс эттирувчи буйруқлар ҳам чиқарилди. Партия комитети мажлисида, цех партия ташкилотларида бу конференция қарори ишлаб чиқилди. Бироқ... иш қоғоздан нарига ўтмади. Масалан, директорнинг шу йилнинг июлида чиқарган 226-рақамли буйруғида маҳсулот сифатини яхшилашга қаратилган 80 та тадбир белгиланган эди. Август ойининг охирларидаги текширув бу тадбирларнинг фақат 17 тасигина бажарилганлигини кўрсатди.

Брак маҳсулот ишлаб чиқарилаётганлигининг сабаблари кўп. Шулардан муҳими иш процессларининг планли пропорционал тарзда олиб борилмаётганлигидир. Бу эса ўз навбатида иш меёрнинг бузилишига олиб келаётир. Масалан август ойининг биринчи ўн кунлигида 3,3 процент, иккинчи ўн кунлигида 19,1 процент, сўнгги декадасида эса 77,6 процент маҳсулот топширилганлиги бунинг далилидир. Рақамлардан кўриниб турибдики, бу ерда штурмчилик авжига чиққан. Штурмчилик эса сифат душманидир. Ойнинг охирига келиб барча ёрдамчи цех ишчилари йиғув участкасида бўлади. Натижада улар ўзларининг бевосита ишларини кечиктириб юборадилар ва у ерда ҳам штурмчилик бошланади.

22-йиғув цехи конвейери программа бўйича ишламайди. Конвейер кейинги вақтларда фақат транспорт воситасигина бўлиб қолган. У ёки бу узел бевосита конвейерда эмас пастда ўрнатилади. Бунинг натижасида бошқа участка иши ҳам кечикиб ритм бузилади. Бош конвейер атрофидаги иш ўринлари яхши ташкил этилмаганлиги туфайли деталлар тупроққа қоришиб ётибди.

Станок парки ва ускуналар ўз вақтида қаровдан ўтказилмаётир. Станоклар график бўйича профилактик ремонтдан чиқарилмаётир, уларнинг технологик аниқлик даражаси ўз муддатларида текширилмайди. Оқибатда станоклар вақтидан илгари ишдан чиқмоқда. 11-цехнинг йиғув участкасидаги 4 та станокдан 3 таси ўз вақтида профилактик ремонт қилинмаганлиги учун бевақт ишдан чиқди.

Завод инженер-техник ходимлари, конструкторлари иши устидан дирекция, партия ва касаба союз ташкилотлари етарли контроль олиб бормаётганликлари оқибатида юқоридаги кўнгилсиз воқеалар содир бўлмоқда. Республикамизнинг йирик корхоналаридан бири бўлган «Ташсельмаш» заводи раҳбарлари бунга тоқат қилаётганликлари ажабланарлидир.

Пойтахтимизнинг Куйбишев район партия-давлат контроли комитети завод раҳбарларини ҳақли суратда огоҳлантирди. Бу даккидан завод раҳбарлари тегишли хулоса чиқариб оладилар, албатта.

Ахир бутун республикамиз корхоналари катта тўйга йирик-йирик меҳнат зафарлари билан келаётганда ташсельмашликлар қўл қовуштириб ўтирсалар ярашмас. 3 миллион 600 минг тонна «оқ олтин» учун бел боғлаган пахтакорларимиз, серғайрат механизаторларимизнинг «Ташсельмаш» заводи коллективидан умиди катта.

Ш. ҚОСИМОВ.

ОЛМАЛИҚ ЮБИЛЕЙ ВАХТАСИДА

РЕНТАБЕЛЬ КОРХОНА

Мис саралаш фабрикаси коллективи рентабель ишлашга кўчди. Корхонада маҳсулот таннархини кескин камайтириш эвазига шу йилнинг ўтган даври ичида бир неча юз минг сўмлик маблағ тежалди. Ҳозир ишлаб чиқарилаётган ҳар бир сўмлик товар маҳсулотга кетаётган сарф-харажат 96,8 тийиндан ошмаётир.

Мис сараловчилар ички резервларни ишга солиш, асбоб-ускуналар унумдорлигини ошириш йўлидан бориб шундай ютуқларга эришмоқдалар.

Жумладан, «8ГР-8» ва 5ГР-8» маркали насослар унумдорлиги оширилди. Бу тадбир йилига 93 минг сўмлик иқтисодий самара беради. Зўлдирли тегирмон футеровкаси арзон футеровкалар билан алмаштирилди. Шу тадбир туфайли ҳар йили 112 минг сўмлик маблағ тежаладиган бўлди.

Излаганга толе ёр дейдилар. Мис сараловчилар ижодий изланиб, кам бўлишаётгани йўқ. Сараловчилар республикамиз тўйига муносиб армуғон ҳадя этиш иштиёқида ғайрат билан ишлашяпти.

ҚАЛМОҚҚИР КОНЛАРИДА

АВТОМАТИКА

Кекса built кончилар яхши билишади. Қалмоқир эндигина қўйнини очган кезларда асосий ишлар қўлда бажариларди. Энди конда бўлсангиз талайгина янгиликларни кўрасиз. Қудратли ағдарма машиналар, тезкор пармалаш станоклари, йирик ҳажмли думпкарларни турна қатор тизилтириб манзилга ошиқаётган электровозлар — булар бари кончилар измида. Ҳозир ишнинг оғирини шулар қилади.

Яқинда Қалмоққирда яна бир муҳим янгиликка қўл урилди. Карьерная станциясида автоматика жорий этилмоқда. Шу кунларда созлаш ишлари олиб борилаётир.

Келаси йили Қалмоққир станциясида ҳам шундай янгилик жорий этилади. Карьерная станцияси эса навбатчи кишисиз автоматик тарзда ишлайдиган бўлади.

Кўрилаётган шу сингари тадбирлар коммунистик меҳнат корхонаси — Қалмоққир конларида меҳнат унумдорлигини ошириш ҳамда маҳсулот таннархини камайтириш учун катта замин яратмоқда.

Т. МИРҲОДИЕВ,
Ж. НОСИРОВ.

«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбирлари.

ХИМИЯ «НОНИ» ТЎКИН

Олтингугурт кислотаси — катта химиянинг «нони». В. И. Ленин номли Олтинтопган кон-металлургия комбинати олтингугурт цехининг маҳсулоти республикадаги деярли барча суперфосфат заводларига жўнатилмоқда.

Ҳозир цех ишлари ҳам, машина ва механизмлар ҳам бетўхтов ҳаракатда. Сабаб? Цех лойиҳада кўрсатилган қувват билан ишлай бошлади. Мастерлардан Ҳ. Сайдалиев ва В. Басова ўртоқлар бошлиқ сменаларнинг аъзолари химия «нони»ни мўлкўл қилишда айниқса жонбозлик кўрсатмоқдалар.

Цех коллективи юбилей шарафига бундан аввал олган социалистик мажбуриятини янгилади. Меҳнатсеварлар республика тўйигача олтингугурт кислотаси ишлаб чиқариш йиллик планини адо этишга сўз бердилар.

Тошкент химия-фармацевтика заводида маҳсулот ишлаб чиқариш процесслари тўла-тўкис механизациялаштирилган. Механизация ва автоматика қўл меҳнатини енгиллаштираяпти, маҳсулот сифатини яхшилаб, иш унумини ошираяпти. Суратда: таблеткалар ишлаб чиқариш цехида.

М. Нуриддинов фотоси.

ҚУРИЛИШДА СУРЪАТ СУСТ

Нон заводларига ун шу вақтгача қопларда келтирилади. Унни қоп-қанорсиз ташиш жорий қилинса кўпгина газлама иқтисод қилинарди, корхонанинг санитария ҳолати яхшиланарди. Энг муҳими меҳнат енгиллашади. Ана шу мақсадларни кўзлаб Ўрта Осиё Халқ хўжалик кенгаши озиқ-овқат саноати Бош бошқармаси ўтган йили апрель ойида пойтахтимизнинг Жуковский кўчасига жойлашган 1-нон заводида 800 тонна унни қоп-қанорсиз қабул қилиш ва сақлашга мўлжалланган иншоот қурилишини бошлаб юборди. Қурилишни «Главташкентстрой»га қарашли 3-трест 5-қурилиш бошқармаси олиб борадиган бўлди. Аввалига иш анча жадал кетди. Лекин суръат бу йил сустлашиб қолди.

Унни қоп-қанорсиз қабул қиладиган бу иншоот шу йилнинг биринчи кварталида битиши керак эди. Бош пудратчининг айби билан план бажарилмагач, озиқ-овқат саноати Бош бошқармаси объектни иккинчи кварталда ишга туширишга розилик берди. Бироқ иншоот иккинчи кварталда ҳам битмай қолди. Ҳадемай учинчи квартал ҳам тамом бўлади. Аммо бажариладиган ишлар ҳали бир талай. Вентиляция, иссиқлик станциялари, изоляция ишлари ҳанузгача бошлангани йўқ.

Тошкент аҳолисини нон маҳсулотлари билан узлуксиз таъминлашни кўзда тутган ҳолда завод реконструкцияси корхонанинг ишини тўхтатмасдан бошлаб юборилган эди. Бир ёқда қурилиш, иккинчи томонда нон ишлаб чиқариш завод коллективига анча қийинчиликлар туғдирмоқда. Завод территорияси қурилишдан чиққан чиқиндилар билан тўлиб ётганлиги корхонанинг санитария ҳолатини жуда ёмонлаштирган. 3-трест бошқарувчиси Пикман, 5-қурилиш бошқармаси бошлиғи Л. Крис ўртоқлар завод маъмуриятининг жиддий илтимосларига қулоқ солмаётирлар.

Республикамиз шонли тўйга катта тайёргарлик кўраётир. Ҳамма ҳам юбилейга бирор арзирли совға билан борсам, дейди. 1-нон заводи коллективининг мақсади ҳам ана шунда. Шу эзгу ниятнинг амалга ошувида қурувчилар катта роль ўйнайдилар. Вақт зиқ. Агар 5-қурилиш бошқармаси коллективи отни қамчиламаса қурилиш юбилейгача ҳам битмай қолиши турган гап.

Қ. ШУХРАТОВ.

Саноат
САҲИФАСИ

ПАХТАКОРЛАР УЧУН

«Куйлюксельмаш» заводи ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари республикамиз ва Ўзбекистон Компартиясининг 40 йиллик тўйини муносиб совғалар билан кутиб олиш бўйича бошланган умумхалқ мусобақасида актив иштирок этмоқдалар. Барча цех участка ва бригадалар зиммаларига олинган юксак мажбуриятларини муваффақиятли бажаришга астойдил интилишаяпти.

Шу туфайли ҳам қишлоқ хўжалик асбоб-ускуналари ишлаб чиқариш давлат планлари ой сайин ортиғи билан адо этилаяпти. Коллектив шу йилнинг 8 ойини ҳам яхши якунлади. План 108 процент қилиб адо этилди. Пландагидан ташқари ўнларча минг сўмлик турли механизм-аппаратлар тайёрланди ҳамда колхоз, совхозларга етказиб берилди. Йил бошидан бери белгиланганидан ташқари 35 та пресс йиғилди. Шу даврда 6.5 мингта пуркагич қишлоқ хўжалик меҳнаткашларига ҳадя қилдилар. Бунинг 2.5 мингтаси топшириқдагидан ортиқчадир.

САҲИЙ БОҒЛАРИМИЗНИНГ НОЗ-НЕЪМАТЛАРИ

Мана бу олмазорга бир назар ташланг-а: қандай гўзал, қандай серҳосил! Бу боғни Калинин бошқармасидаги «Ўзбекистон 40 йиллиги» колхозининг қўли гул боғбонлари бунёд этишган. Ҳозир боғда кузги олмалар шира боғлаяпти. Олмалар узиб олиниб, пешма-пеш шаҳарга жўнатиладиган кунлар ҳам узоқ эмас. Суратда: колхоз агрономи Исмат Асадов ва боғбон қиз Рихси Усмонова ўртоқлар пишиб етилаётган шода-шода олмаларни кўздан кечирмоқдалар.

И. Глауберзон фотоси.

ГИГАНТ КОМБИНАТ

Қизил Тўқимачи ва Собир Раҳимов станциялари оралиғидаги бўм-бўш майдонда қурилиш ишлари бошланиб кетди. Қурилиш материаллари ортган машиналарнинг кети узилмайди. Улар ғишт, қум, ёғоч, бетон ва бошқа материаллар ташиб келишаётир. 12 гектар майдонда фақат Ўзбекистондагина эмас, балки Ўрта Осиёда энг йирик корхоналардан бири бўлган тери комбинати қад кўтарабошлади.

Комбинатда миллионлаб квадрат метр чарм ишлаб чиқадиган завод, хром терилар сақлайдиган корпуслар, терига ишлов берадиган цехлар ва химия станцияси бўлади. Терилар тўла ишлангач, махсус трубалар орқали цехларга юборилади.

Комбинатни тўла жиҳозлаш учун ҳозирдан бошлаб турли мамлакатлардан ускуналар олиб келинабошланди. Ҳозироқ Чехословакиядан бир нечта жиҳозлар келтирилди.

Бундан 30 йилча муқаддам Бешёғочда бунёдга келган тери комбинати шаҳар ташқарисига — Қизил Тўқимачи ва Собир Раҳимов станциялари оралиғига кўчирилади.

М. МАХМУТОВ.

ҲАЁТГА ҚАЙТАРГАН ОПЕРАЦИЯ

Шифокор Восид Воҳидовнинг номи шаҳарларимиздагина эмас, балки чекка қишлоқларда ҳам фахр билан тилга олинади. Унинг қўлида шифо топганларнинг сон-саноғи йўқ.

Восид Воҳидов бошқа областларга ҳам тез-тез бориб туради, ёшларга билим ва тажрибасини ўргатади, жойларда бевосита операциялар қилади. Восид ака яқинда оталикка олган Фарғона областига бориб келди. Биз ана шу сафарнинг кичик бир эпизоди, биттагина операция ҳақида ҳикоя қилиб бермоқчимиз.

Куйбишев район марказидаги нонвойхонанинг ишчиси 21 ёшли Норимбой Мўминов қаттиқ азоб чекарди. Ранги ўчган, мажоли қуриган, юришга қуввати йўқ. Қорнига сув йиғилиб қолган, жигари 8—10 сантиметрга шишган. Хирург беморни чуқур синчиклаб кўздан кечиргач, унга дарҳол Тошкентга боришни маслаҳат берди. Йигит рози бўлди.

... «Минг хил касал» га мубтало бўлган бемор ТОШМИ да шифо топа бошлади. Операция олдидан ундан 10 литрча сув олинди.

Медицина фанлари доктори В. Воҳидов тажрибали врачлардан В. Ломакин, Н. Хўжаев, Э. Исломбеков, Ю. Евстегнеев, Ю. Макаренколар билан биргаликда операция қилишга киришди. Бир неча минут ҳаёт учун жанг борди. Ҳарбир ортиқча ҳаракат қандай оқибатларга олиб келишини шифокорлар яхши биларди.

Операция муваффақиятли ўтди. Норимбой ҳаёти сақланиб қолди. Н. Мўминов тўрт йилдан бери чекиб келаётган дард азобидан халос бўлди. Касалхонадан соғайиб чиқар экан, профессор Воҳидов ва унинг шогирдларига чин кўнгилдан қайта-қайта миннатдорчилик билдирди. Шифокорга бундан ҳам юксак ишонч, бундан ҳам ортиқ ҳурмат бўлмаса керак.

А. КИМ.

ЮЛДУЗЛИ КЕЧАЛАР

(Қ У Ш И Қ)

Юлдузли кечалар, нурли кечалар,
Юлдуз кўзларингни солар ёдимга.
Шу нурли кечалар, сирли кечалар
Юлдуз бўлиб келгил, дилбар, ёнимга.
Ойнинг жилвасига маҳлиё кўнгил,
Зумрад чаманлардан излар висолинг.
Дилбарим, кафтимга нур бўлиб қўнгил
Нурга қиёс бўлсин сенинг висолинг.

Сенинг хаёл-ўйинг билан, нигоро,
Дилда қўшиқ оқар дарёга монанд.
Кўзларим йўлингда муштоқ, нигорон,
Қалбим ёлғиз сенинг сеҳринг билан банд.
Юлдузли кечалар, нурли кечалар
Юлдуз кўзларингни солар ёдимга.
Сеҳрли кечалар, сирли кечалар
Юлдуз бўлиб келгил, дилбар, ёнимга.

Анвар ИСРОИЛОВ

ИККИ ШЕЪР

Юксак бир чўққини забт этмоқ учун
Қанча қояларни ошмоқлик керак.
Пиллапояларни ошмоқлик керак
Кунни-кун демасдан, тунни эса тун.
Шу зўр имтиҳондан ўтолган киши
Ўзини санайди кучлиликда тоқ.
Йўқ! Чўққи забт этган одамдан зўрроқ
Дўстликнинг қадрига етолган киши.

* * *

Ёдингдами, кўнглим малаги
Ўша соҳил, ўша оқар сув.
Кокил ёйган тол тагидаги —
Ўша учрашув?
Сўзлашарди ой юлдуз билан,
Тун кўрпаси атласдан эди.
Борлиқ гўё иккимиз билан
Обод, шан эди.

Ҳайриддин САЛОҲ.

ДРУЖИНАЧИ ҚИЗ ЖАСОРАТИ

Кенг экранли «Космос» кинотеатри ҳарқачонгидек томошабинлар билан гавжум. Кеч кириб қолган. Охирги сеанс учун билет сотиляпти. Кўнгилли дружиначи Зоя Стемашкина ҳамкасблари билан шу атрофда юрарди.

Шу пайт ён кўчадан аёл кишининг «ёрдам беринг, ёрдам!» деган овози эшитилди. Зоя сира иккиланмай овоз чиққан томонга отилди. Аллақандай бир безори аёлни қувиб кетяпти. Қўлида пичоқ.

Нима қилиш керак? Жиноят содир бўлишига йўл қўймаслик керак. Жасур қиз дадиллик билан безорининг йўлини тўсди. Кўзлари қонга тўлган безори дружиначи қизга ташланди. Зоя чаққонлик билан чап берди. Ўз вақтида етиб келган дружиначилардан Жўраев, Мурванова, Теплихлар кўплашиб жиноятчини қўлга олишди ва милиция бўлимига келтиришди.

Олмалиқ шаҳар милиция бўлимининг бошлиғи майор Шабратов, қўрғошин-мис комбинатининг хизматчилари жасур қиз Зоя Стемашкина ва унинг дўстларига чин юракдан миннатдорчилик билдирди.

А. МИРПЎЛАТОВ,
милиция капитани.

ФУТБОЛ КУБОК „ЗАРАФШОН“ДА

Утган куни тошкентлик футбол ишқибозлари республика кубоги учун «Сокол» (Тошкент) — «Зарафшон» (Навоий) командалари ўртасидаги финал учрашувнинг гувоҳи бўлдилар. Учрашув ишқибозларга манзур бўлди. Улар кескин олишувларни, қизиқарли комбинацияларни мириқиб томоша қилдилар.

Уйиннинг дастлабки минутларида армиячилар муваффақиятга эришдилар. Бироқ меҳмонлар бўш келишмади. Улар тезда ҳисобни тенглаштирдилар. Иккинчи таймда ҳам командалар биттадан тўп киритдилар.

Қўшимча берилган 30 минутда ташаббусни қўлларига олган Навоий шаҳар футболчилари бир тўп киритиб 3:2 ҳисобида ғолиб чиқдилар ва фахрий мукофотни қўлга киритдилар.

Кубок учун ўтказилган мусобақаларда мингга яқин командалар иштирок этди. Навоий шаҳар футболчилари ана шу командалар ўртасида энг кучли коллектив эканликларини исботладилар.

Республика кубоги эгаси физкультура коллективлари ўртасида СССР Кубоги учун дастлабки учрашувини 20-сентябрда Усть-Каменогорск шаҳрида «Торпедо» командаси билан ўтказади.

П. КОНОВАЛОВ.

Калинин бошқармасидаги Энгельс номли иккинчи мактаб ҳовлиси гуллар билан қопланган. Шунинг учун ҳам бу ерни «Гулдаста» деб аташади. Бу гулзор ўқувчилар кучи билан барпо этилди. Суратда: 9-синф ўқувчиси М. Афзалова гуллар орасида.

Ҳ. Ҳайитмуҳамедов фотоси, (ЎзТАГ фотохроникаси).

ҲИКОЯ МУҲАББАТНИНГ ҚУДРАТИ

Осмон тўла чарақлаган юлдуз. Тўлин ой ойнадор равонда юлдузлардан бирига термулиб хаёл дарёсига чўмиб кетган қизнинг юзини сутдек ёритиб турибди. У киприк қоқмай сокин тун ҳуснига маҳлиё бўлибми, ёинки бошқа «дарди» борми, мижжа қоққиси келмас, ёнгинасида ётган онаси бир уйқуни олибдиямки, негадир қиз бедор эди. «Ухласамчи-я, бўлди бас, қоч беҳуда ўйлар, нега оромимни бузасан, уйқимни олиб қочасан». Қиз нотинч қалбини койир, лекин қани энди кўнгил қулоқ солса!

Қизнинг кўз ўнгидан елкадор, орқага текис тараб қўйган силлиқ қора сочи буғдойранг юзига ярашган, истараси иссиқ йигит пайдо бўлар, пайваста қош остидан тим қора кўзлар унга тикилиб тураверарди. Дағал овоз билан айтилган «Муҳаббатой!» сўзи қулоғи остида қайта-қайта жаранглар эди... Шу овоз аллаладими, ҳарқалай ширин туйғулар оғушида Муҳаббат ухлаб кетди. Шуни пойлаб тургандек шўъла ташлаб турган ой ҳам ётоғига ғойиб бўлди.

Тонгда даланинг ҳусни айниқса нафис бўлади-да. Муҳаббат анҳор ёқасидаги қатор тутзордан борарди. Куй. Тонг сабоси узоқдан ёқимли қўшиқни учириб келарди. Қизнинг бутун вужуди қулоққа айланди...

Ёр билиб шайдолигимни
Кўрса ҳам боқмас қиё...

Муҳаббат бир энтикиб олди. Лабларида табассум ўйнади. Қараса, ўзининг звено аъзоси Ойкарам куйлаб келаётган экан. «Мунча яхши куйладинг» деб кўришди Муҳаббат дугонаси билан.

Звенонинг бошқа аъзолари ҳам етиб келишди. Ҳар ким ўз ишига шўнғиб кетди. Муҳаббат звенога бош. Қирқ центнерчилар дейишади қишлоқдагилар уларни.

Муҳаббат кечагина агроном йигит келиб культивация сифатини текширган пайкалга яқинлашар экан, юраги алланечук бўлиб кетди. Мана шу ерда у йигитни биринчи бор кўрган эди. Культивацияда туплар тагини юмшатаётган Ойкарам:

— Янги агрономинг кўриб хурсанд бўлар энди.— деди.

— Менинг агрономим?— дугонасига тикилди қиз. «Нима, кўнглимни кўриб турибсанми, қув қиз?»— деган савол ўйнарди унинг кўзида.

— Ҳарқалай сенга қараши бошқачароқ, неча марта сездим ўзим...

Унинг «бошқачароқ» қарагашини Муҳаббат қайта-қайта эслашни яхши кўради. Қудрат улар даласига биринчи марта келганида ҳамма билан қўл бериб сўрашди. Муҳаббатга гал келгач йигит қизнинг сарв қомати, латиф ҳуснига беихтиёр бир лаҳза тикилиб қолган. Шу қарашда чақнаган кўзлар бир зум ғайри ихтиёрий учрашиб, ҳатто тиллашиб ҳам олишганди. Буни Муҳаббатнинг дугоналари ҳам сезган бўлса керак. Раислар қўшни бригадага ўтиб кетишгач шўх, шаддод қизлар «хўп йигитмисан йигит эканми» деб бири олиб бири қўйишганди. Қудрат ундан кейин ҳам келди. Лекин йигитнинг қорасини кўриш биланоқ Муҳаббатнинг юрагига питирчилаган қуш жойлашиб олади-ю, бечора қиз ҳолатини ошкор қилиб қўйишдан қўрқиб йигитдан кўзини олиб қочарди...

Шу пайт Ойкарам қўққисдан қўшиқ бошлаб юборди.

Кўзларим севса ҳам аммо,
Боқмадим бир йўл тўйиб.
Термулишга бир нафас
Йўл бермади шарму-ҳаё.

«Дилингдагини топиб куйлайди бу қиз», кўрсаткич бармоғини кўрсатиб пуписа қилди дугонасига Муҳаббат. Ойкарам хато қилган бўлсам керак деб тап сакраб тушдида, «чиқ ўзинг ҳайда, хаёлинг ёзилади» деди. Аммо хаёл Муҳаббатни ҳоли қўйгуси келмасди... «Товба, кишининг кўнгли шунақа итоатсиз бўладими. Бир кўришда-я...» ўйларди қиз. «Йўқ, у ўқиган, олий маълумотли шаҳар йигити». Муҳаббат бу ҳақда бошқа ўйламасликка аҳд қилиб рулга ёпишди. Кўнгли озгина бўлса ҳам енгил тортгандай бўлди. «Майли, ўртайвер, аммо сени пинҳон тутаман, муҳаббат» ўзига-ўзи амр қиларди қиз.

Худди шу аснода дала кезиб юрган, ишқ ўтида дили ўртаниб бутун эс-ҳуши Муҳаббатнинг висолига етиш билан банд Қудратнинг аҳволини, «мен бир келгинди йигит бўлсам, уй-жойим, қолаверса бу ерда ҳеч кимим йўқ. Ҳали дурустроқ иш ҳам кўрсатганимча йўқ. Шундай экан, қишлоқнинг бориб турган нозанин қизига кўнгил қўйишни менга ким қўйибди» деган изтиробларини қаёқдан билсин бу қиз.

Бу орада бир нохуш воқеа юз берди. Авжи ғўза шохлаб бўй чўзаётган пайтда пахтазорга офат ёпишди. Пайкалнинг айрим жойларида ям-яшил япроқлар сўлигандай, сарғайинқираб қолди. Дала шийпонида тунаб қолган қизлар тонг азонда уйқудан уйғонган ҳамон ғўзанинг аҳволини кўриб ҳанг-манг бўлишди. «Ўзи нима гап, бу қандай офат» дейишарди. Муҳаббат ғўзани синчиклаб қаради. Касал тушган, лекин қандай касал. «Мен билган касалларга ўхшамайди, қандайдир бошқача. Агрономни чақириш керак» дилидан ўтказди у. Лекин уни чақиришса кўнглига бошқа гап келмасмикин, деган андиша қизни қийнарди. «Йўқ, бўлмағур андишаларни ўйлаб турадиган пайт эмас. Ғўзани, ҳосилимизни офатдан тез сақлаш керак». Муҳаббат Ойкарамга юзланди.

— Агрономни чақириб келчи.

Вақт зиқ. Қудрат бир туп ғўзани юлиб олди-да, унинг томиридаги, танасининг пўстини очиб орасидаги энди тарқалаётган ҳашаротни қизларга кўрсатди. Жуда тез тарқаладиган ҳашарот бу. «Ҳозир дорилаймиз, самолетлар ҳам келади. Эгат оралаб буларни қирадиган дори сепамиз. Тунда эса машъал ёқамиз. Уруғи билан қуритамиз», деб қизларга далда берди. Икки тун, икки кун курашишди.

Қудрат Муҳаббатлар звеносига учинчи куни келганида дала осойишта нафас олар, қизлар ғўзаларига бемордан янги турган болани парваришлаётгандек қарашарди. Қудрат Муҳаббатни эгат бошида кўрибоқ ўша томон юриб кетди. Қиз шимдириб сув тараётган эди. «Ўзини олдирибди, уйқусизлик, бир ёғи ғўзасига қаттиқ куйган кўринади» дилидан ўтказди йигит. Лекин Муҳаббатнинг шу ҳолати ҳар қачонгидан ҳам латиф кўриниб кетди. Туташ қайрилма қошлар хиёл чимирилган, кулча юзи бироз оқарган. Порпираб турган қуралай кўзлар узоқларга тикилган. Қалин икки ўрим соч танғиб олган дуррачасидан тошиб елкасига тушиб турарди... Агар Муҳаббат қараб қолмаганида ким билади Қудрат унга яна қанча термулиб турарди.

— Салом, Муҳаббатой, шу ерда экансиз, мен сизни излаб келувдим.

— Ростданми?— бақувват кафт орасидан қўлини чиқаришга уриниб сўради қиз.

— Чиним, сизни табрикламоқчи эдим.

— Мени эмас, сизни қутлаш керак. Сизга раҳмат.

— Йўғе, ҳамма ишни ўзларинг қилдиларинг. Қаранг, икки кунда қанчалик озибсиз. «Сезибди, демак разм солиб юрар экан» дилидан ўтказди қиз. Аммо Қудратнинг ўзи ҳам ҳийла чарчаган, қовоқлари ботинқираган, ҳамиша майин боқувчи кўзлари хорғин.

— Ўзингиз-чи, ҳаммадан ҳам сиз кўп азият чекдингиз.

— Ҳеч қиси йўқ, муҳими офатнинг олди олинди. Биласизми, одамларнинг куюниб кетишгани, шердай кураши ҳозир ҳам кўз ўнгимда. Қандай бебаҳо одамлар-а! «Ўзингиз-чи, сиз ҳам», деб юборгиси келди Муҳаббатнинг. Шунда Қудратнинг кўҳлик, ақлли пешонасига бир қараб: «Ўқиган яхши-да. Кўпни билади, яна бирам камтар-ки, бу ҳам таълимнинг шарофати» дилидан ўтказди қиз. Шу пайт Қудратни чақириб қолишди. Суҳбат бўлинди. Унинг ортидан ўйчан қараб қолган қиз: «ўқийман, албатта олий маълумотли бўламан» деб кўнгилига тугиб қўйди.

...Ғўзалар қийғос кўсаклаган пайтда Муҳаббат қишлоқ хўжалик институтидан ўқишга қабул қилингани ҳақида хушхабар олди. У шод, дала кезиб юрар экан, ғўзаси ёнига келиб беихтиёр тўхтади. Шохлардаги тоши оғир кўсакларни санаб чиқди ва ҳосили мўл ғўзаларини кучаётгандай қулоч ёйди. Мамнун жилмайди. Қизнинг назарида ғўза гўё тилга кирган-у:

— Опажоним, гул қўлингиздан ўргилай. Ҳосилимизга бир қаранг. Бизни сиз яратдингиз-ку, — деяётгандек туюлди. Худди шу пайтда нариги эгатда маҳлиё бўлиб ҳаяжондан тили лол бир йигит турарди. «Мусофирман, уй-жойим йўқ» дегани нимаси. Саломат бўлсам сени бахтиёр қиламан. Қалб ҳароратим билан илитай ҳаётингни деган қарор билан дадил келганди йигит Муҳаббат ҳузурига.

— Муҳаббат-ой!

Эшитилган таниш овоз қизни эсанкиратиб қўйди, юраги нотинч ура бошлади... Кўзларичи, лоақал кўзлар қулоқ солсачи. Йўқ, Қўйиб берса бутун ичидаги сирини ошкор қилади бу кўзлар. Қиз лолазорга айланиб кетган юзларини мажбуран олиб қочди. Унинг ҳолатини кузатиб турган Қудрат катта одим ташлаб севгилиси турган эгатга ўтди.

—Кўсакларни санаяпсиз деймана, қанча экан?

— Борича-да,—чўзиброқ жавоб қилди қиз.

— Ундай деманг, Муҳаббатой, кўп, жуда мўл. Аммо унинг кўзида «бу сенинг юрак таптинг, меҳринг, соф муҳаббатинг билан бунёд этилди» деган сўзлар ўйнарди.

Қиз унинг фикрини ўқиб турарди... Улар эгат оралаб кетаётганларида Қудрат аввалдан тайёрлаб қўйган гапини эмас, дили буюрган энг содда сўзларни аста айтди. Ҳар иккови ҳам қушдай енгил борар, ширин кулишар, гўё олам бутун гўзаллиги, саҳийлигини уларга инъом этган-у, ташна икки қалб косасига ҳаёт шарбати қуйила бошлаганди.

Фарида УСМОНОВА.

БАХТ УЙИ

ЗАГС остонасидаги қувончли онлар эр-хотиннинг ёдидан бир умр чиқмайди. Бахтли келажаги муҳрланган ана шундай ҳаяжонли дамни ким эсидан чиқара оларди ҳам.

Олмалиқнинг Ленин проспектида яқинда тикланган Маданият саройи келин-куёвларга никоҳлик гувоҳномаси топшириладиган бахт уйига айланиб қолди. Шанба ва якшанба кунлари Сарой хоналарини қувноқ ёшларнинг шўх овози янгратиб юборади. Шу кунлари шаҳар ЗАГС бюроси ходимлари ҳам Маданият саройида ажратилган махсус хонадан жой оладилар.

— Қўшақаринг. бахтли бўлинг!

ЗАГС бюроси мудири ҳам, никоҳни қайд қилиш тантанасига тўпланган ёш келин-куёвларнинг дўст-биродарлари ҳам шу маънодор сўзларни такрор-такрор тилга оладилар. музика садолари янграйди.

Олмалиқда тўнғич фарзандни рўйхатга қайд қилиш маросимини ҳам тантанали ўтказиш традицияга айланиб бормоқда. Ҳар ойда икки марта Маданият саройи биринчи фарзанд кўрган бахтиёр ота-оналар ихтиёрига бериб қўйилади. Уларга боланинг туғилганлиги ҳақидаги гувоҳнома шу жойда топширилади.

ОВИНГИЗ ЎНГИДАН КЕЛСИН

Арнасой, Билдирсой ва Оҳангарон атрофларида бўлганмисиз. саҳий табиат қучоғида ям-яшил қамишзор ва тоғ-тошларда орқангиздан итни эргаштириб овга чиққанмисиз, ғаштли ҳордиқ чиқарганмисиз? Тонг шабадасига эргашиб бу ерларга чиқсангиз баҳри-дилингиз очилади, хушовоз қушларнинг ёқимли куйларига маст бўлиб, қалбингиз қувончга тўлади, табиатни севиб қоласиз. Азим Оқтош этакларига жойлашган гўзал Билдирсой, юзлаб гектар ерда ястаниб ётган Арнасой. турли-туман қушларнинг макони ҳисобланган Корейс посёлкаси қайси бир ов шинавандасига маълум эмас.

Мана, куз фасли ҳам етиб келди. Қамишзор ва анҳор, дарахтзор ва тоғ ёнбағирлари балиқчи ва овчилар билан яна гавжум бўлади. Область овчилик ва балиқчилик хўжаликлари янги мавсумни тахт бўлиб кутиб олдилар.

Арнасойда жамоатчилик асосида кекса овчиларнинг ҳиммати билан 50 ўринлик бино қурилди. Бу ерда тамаддиқ қилиб олиш учун ошхона, қозон-товоқлар ҳам топилади. Дарвоқе, ҳамма имкониятлар мавжуд бўлган жойда ўз қўлинг билан отиб олган қушни қозонда қайнатиб қўйиб, ҳамроҳлар орасида гурунглашиб ўтиришга нима етсин. Мана шу гулларга ўралган шийпонда сиз билган, эшитган ёки ўқиган қизиқарли ҳикоялар овчи эсдаликлари, суҳбатлар асосида бунёдга келган.

Бинонинг ичи худди дам олиш уйидек жиҳозланган. Оппоқ чойшаблар тўшалган 50 та кровать овчилар ихтиёрига берилади. Бу уйнинг бунёдга келишида область овчилик жамиятининг раиси Василий Кузнецов. пенсионер—овчилар Н. Кахачов, Н. Ахлестин, Н. Петров ва бошқаларнинг ҳиммати катта бўлди. Николай Петровнинг янги кўчма электростанцияси бу ерни кундуздагидек ёритиб туради. Овчилардан тўпланган жамғармага шахмат-шашка, дамичо ва кўпгина бошқа спорт инвентарлари сотиб олинди.

Оҳангарон район овчилик жамияти ҳам хўжаликни янги ов мавсумига тахт қилиб қўйди. Бу ишда жамият раиси, коммунистик меҳнат корхонаси номини олган 4-шахтанинг бош инженери Василий Марясов ва кон ишчи-хизматчилари алоҳида намуна кўрсатдилар. Улар ишдан бўш вақтларида бино қурилишига ёрдам беришди, ов учун зарур бўлган барча буюмларни тайёрлашди, қайиқларни ремонтдан чиқаришди.

Овчиларнинг сабрсизлик билан кутаётган куни келди — кеча 12 сентябрь куни барча овчилик хўжаликлари, кўл ва қамишзор, тоғ ёнбағирларида кузги ов мавсуми бошланди. Овингиз ўнгидан келсин!

Я. САЛИМОВ,
В. КУКЛИН.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИЗОР

13 СЕНТЯБРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 12.00 — **Эрталабки гимнастика машғулоти,** 12.20 — **Жасур бўлмоқ истайман** (болалар учун мультипликацион фильм), 12.35 — **Концерт** (болалар рус халқ чолғу оркестри ижросида), 13.10— **Диққат! Шаҳарда сиҳргар** (бадиий фильм).

Ўзбек тилида: 14.25 — **Халқ куйчиси** (Булбул Мамедов ҳақида телевизион фильм).

Рус тилида: 17.00 — **Бўз кулранг юлдузча** (болалар учун фильм-эртак), 17.15 — **Телевизион янгиликлар,** 17.30 — **Новости дня** киножурнали, 17.40 — **Ванюшин болалари** (С. Найденов пьесаси асосида Ленинград телестудияси постановкаси), 19.50 — **Танкчилар куни** (эшиттириш ва концерт).

Ўзбек тилида: 20.50 — **«Муштум» журнали обзори,** 21.20 — **Телевизион янгиликлар:** 21.35 — **Совет Узбекистони** киножурнали, 21.45 — **Концерт** (ўзбек куйларидан).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 дан — **Фрунзе телестудияси эшиттиришлари.**

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 13/IX да кундуз **Этик кийган Мушук,** кечқурун **Дон Жуан.**

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 13/IX да кундуз янги спектакль **Хатарли йўл,** кечқурун **Қонли сароб.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА (қишки бино) — 13, 14, 20, 21/IX да янги спектакль **Уғил уйлантириш.**

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА — 15, 16, 17/IX да **Узбекистон санъат усталарининг концертлари.**

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА:

Мандат — «СПУТНИК» (тоқ соатларда), НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Шчорс — «ВАТАН» (кундуз ва кечқурун), «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз соат 4 да).

Назр — «ИСКРА» (кеч соат 7 яримдан), «ВАТАН» (кундуз 12 да), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кеч 6, 8 ва 9-45 минутда).

Капитан— «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 10 ва кундуз 12 да).

Қизил уй новеллалари —«СПУТНИК» (жуфт соатларда).

Богдан Хмельницкий кўчасининг ободонлаштирилиши муносабати билан
13 сентябрдан 18 сентябргача

2-ТРОЛЛЕЙБУС

Ишчилар шаҳарчаси — Беруний майдони ва Тўқимачилик комбинати — Пойафзал фабрикаси орасида

қатнайди

3-ТРОЛЛЕЙБУС ЭСА,

Урицкий кўчаси — Пойафзал фабрикаси орасида юради.

Трамвай-троллейбус бошқармаси.

1964 йил 24 сентябрь кундуз соат 2 да, В. И. Ленин номли Тошкент давлат университети механика-математика факультетининг илмий совети мажлисида (Карл Маркс кўчаси, 35-уй, 163-аудитория) қуйидагилар физика-математика фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИЛАР

К. Ш. Латипов: «Икки компонентли муҳитнинг ўзгарувчан ва ўзгармас кесимли трубалардаги беқарормас ва беқарор ҳаракати» деган темада.

А. Дусумбетов: «Қолдиқ ҳадли туб сонлар тақсимоти асимптотик қонунининг элементар исботи» деган темада.

Диссертациялар билан университет кутубхонасида танишиш мумкин ((Куйбишев кўчаси, 10-уй).

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Нашр. № 1839.
ИНДЕКС 64695.
Р. 11181.